

ภาคผนวก

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University

All rights reserved

ภาคผนวก ก
ข้อมูลพื้นฐานของชุมชน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ก. ข้อมูลพื้นฐานของชุมชน

ก.1 ประวัติหมู่บ้านแม่กำปอง

ชาวบ้านที่นี่มีบรรพบุรุษที่ย้ายมาจากอำเภอคอยสะเก็ดเกือบทั้งหมดโดยย้ายมาจากหมู่บ้านต่างๆ เช่น บ้านป่าจิว บ้านดอกแดง บ้านทุ่ง บ้านป่าฝาง ในตำบลสง่าบ้าน บ้านป่าไม้แดง บ้านป่าป๋อง บ้านหัวไร่ บ้านป่ายางในตำบลป่าป๋อง บ้านหัวขบอน บ้านป่าไผ่ บ้านแม่โป่ง ในตำบลแม่โป่ง บ้านเกาะ บ้านป่าคา ในตำบลเชิงคอย และบ้านหนองแฝกในตำบลแม่ฮ้อยเงิน ถึงแม้ชาวบ้านเหล่านี้มีวัฒนธรรมความเป็นอยู่โดยทั่วไปคล้ายกัน แต่สำเนียงภาษาและความชำนาญในการดำรงชีพพิเศษจะแตกต่างกันไปบ้างเนื่องจากหมู่บ้านแม่กำปองเป็นชุมชนดั้งเดิมที่มีผู้คนทยอยกันมาตั้งถิ่นฐานเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ จนเป็นหมู่บ้านสืบเนื่องกันมานานร้อยกว่าปีมาแล้ว แต่ไม่มีใครสามารถบอกได้อย่างแน่ชัดว่าเป็นระยะเวลาเท่าใด ในระยะแรกผู้คนเข้ามาในพื้นที่บริเวณนี้ซึ่งแต่เดิมเป็นป่าใหญ่เพื่อทำการเพาะปลูกชาหรือเมี่ยง อันเป็นการขยายพื้นที่เพาะปลูกจากบริเวณใกล้ตัวอำเภอคอยสะเก็ดเข้ามาบนพื้นที่สูง อีกทั้งพื้นที่นี้มีอากาศเย็นตลอดปีเหมาะแก่การเพาะปลูกชาและเมี่ยงเป็นอย่างดี

จากคำบอกเล่าจาก พ่อคำ นิลดาทิพย์ (2545) เมื่อท่านย้ายเข้ามาอยู่ในหมู่บ้านนี้เมื่อประมาณปี 2498 นั้น มีผู้คนอาศัยอยู่ในชุมชนนี้ประมาณ 70 หลังคาเรือนเท่านั้น ในขณะที่พื้นที่ของหมู่บ้านขณะนั้นมีอาณาเขตรวมไปถึงปางแกที่อยู่ในเขตปกครองหมู่บ้านธารทองหมู่ที่ 8 ในปัจจุบัน หมู่บ้านแม่กำปองในปัจจุบันได้แยกออกมาเป็นหมู่บ้านแม่กำปองหมู่ที่ 3 ในปี พ.ศ. 2543 คำว่า “แม่กำปอง” มาจากชื่อดำห้วยแม่กำปอง ที่เป็นแหล่งน้ำหลักไหลผ่านหมู่บ้านนี้ ลำห้วยนี้ถูกเรียกขานว่าห้วยแม่กำปองอันเนื่องมาจากในยามฤดูหนาวที่มีอากาศหนาวจัดในระหว่างเดือนธันวาคมถึงเดือนมกราคมของทุกปี จะปรากฏว่ามีดอกต้นกำปองสีเหลืองร่วงหล่นลอยมากับกระแสลำน้ำห้วยแม่กำปองเป็นจำนวนมาก แลดูสวยงามและแปลกตา ชาวบ้านจึงเรียกขานห้วยนี้ว่า **ห้วยแม่กำปอง**

ชาวบ้านที่อพยพมาอยู่เกือบทั้งหมดมาจากชุมชนในบริเวณใกล้กับอำเภอคอยสะเก็ด โดยเฉพาะตำบลสง่าบ้าน และหมู่บ้านต่างๆ เช่น บ้านหัวไร่ บ้านป่าป๋อง บ้านแม่โป่ง เป็นต้น ชาวบ้านทั้งหมดเป็นชาวพื้นราบ พระอริการเฉลิม กิตติสารโร (นามสกุล แสนคำมงคล) เจ้าอาวาสวัดคันธาพุทธาปัจจุบัน เล่าว่า บางกลุ่มเป็นชาวมุขที่มาจากจังหวัดบ่อแก้ว ประเทศลาว กลุ่มแรกที่เสียชีวิตไปแล้วได้แก่ นายอ้าย กิ่งแก้ว นายอ้าย พวงไสว นายกลาง สุนันดา และนายलगทิพย์มหารรรณ กลุ่มที่ยังมีชีวิตอยู่ในปัจจุบันได้แก่ นายควาย แสนคำมงคล นายคำ กิ่งแก้ว

นายรอด ฝนท่าแก้ว นายอ้วน หล้าเจริญ และนายศรีหมื่น พวงไสว เป็นต้น ชาวขมุกลุ่มแรกได้เข้ามาในชุมชนนี้เพื่อรับจ้างทำงานในไร่เมียง ต่อมาจึงมีครอบครัวอยู่ในหมู่บ้านนี้อย่างถาวรและแพร่ลูกหลานมากขึ้นในปัจจุบัน ชาวคอยสะเก็ดแต่เดิมบางส่วนเป็นชาวพื้นเมืองดั้งเดิม บางส่วนเป็นผู้ที่มาจากสิบสองปันนาจากลำพูน เช่น กลุ่มที่อยู่บ้านแม่ดอกแดง บ้างมาจากกลุ่มเขิน เช่น กลุ่มที่บ้านป่าบ้อง และบ้างมาจากกลุ่มลื้อ เช่น บ้านหัวไร่ ชาวบ้านเหล่านี้เมื่ออาศัยอยู่ที่อำเภอคอยสะเก็ดก็มีการผสมผสานทางวัฒนธรรมกลายเป็นคนเมืองเหนือทั่วไป และเมื่ออพยพโยกย้ายขึ้นมาอยู่ที่บ้านแม่กำปองมักจะอยู่กันเป็นกลุ่มๆ เช่น ป๊อก (กลุ่ม) ปางนอก ส่วนมากจะมาจากบ้านแม่โป่ง และป๊อกปางใน ส่วนมากจะมาจากบ้านหัวไร่ เป็นต้น

ก.2 ข้อมูลด้านกายภาพของชุมชน

ก.2.1 สถานที่ตั้งของชุมชน

จากข้อมูลสรุปของหมู่บ้านแม่กำปอง ปี 2545 หมู่บ้านแม่กำปองในปัจจุบันได้แยกตัวออกมาจากชุมชนดั้งเดิมและมีการระบุอาณาบริเวณของหมู่บ้านอย่างชัดเจนตั้งอยู่ในหมู่ที่ 3 ตำบลห้วยแก้ว อำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่ พื้นที่ของชุมชนมีจำนวนทั้งหมดประมาณ 4,215 ตารางกิโลเมตร หรือ 2,634 ไร่ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของตัวเมืองจังหวัดเชียงใหม่ มีอาณาเขตติดต่อกับหมู่บ้านต่างๆ ดังนี้ ทิศเหนือ ติดกับบ้านแม่ลาย หมู่ที่ 2 ตำบลห้วยแก้ว กิ่งอำเภอแม่ออน ทิศใต้ ติดต่อกับบ้านแม่รวมหมู่ที่ 1 ตำบลแม่ออนเหนือ ทิศตะวันออกติดต่อกับบ้านป่าเมียง หมู่ที่ 1 ตำบลแจ้ซ้อน อำเภอเมืองปาน จังหวัดลำปาง และทิศตะวันตกติดต่อกับบ้านธารทอง หมู่ที่ 8 ตำบลห้วยแก้ว

ก.2.2 ลักษณะภูมิศาสตร์ของชุมชน

ลักษณะโครงสร้างของภูมิประเทศของพื้นที่ชุมชนตั้งอยู่บนภูเขาสูงระหว่าง 700 - 1,800 เมตรเหนือระดับน้ำทะเล บนทิวเขาฝิ่ปันน้ำ ซึ่งเกิดจากการบีบอัดตัวของแผ่นดินในแนวตะวันออกกับตะวันตก ทำให้พื้นผิวโค้งงอกลายเป็นภูเขาที่ราบลุ่มแคบๆ เทือกเขานี้มีอายุมากกว่าแนวอื่นคือมีอายุประมาณ 100 ล้านปีจึงมีการสึกกร่อนไปมากจนค่อนข้างมันคงไม่มีแผ่นดินไหวและมีปริมาณดินและความสมบูรณ์ของดินค่อนข้างมากกว่าแนวเทือกเขาอื่นๆ ในแถบประเทศเพื่อนบ้านในตอนบนของประเทศ (สุภาพ บัวเข้ม, 2539)

บริเวณชุมชนมีลักษณะภูมิศาสตร์ในรายละเอียดต่อไปนี้

1) ลักษณะสิ่งแวดล้อม เป็นหมู่บ้านขนาดเล็กตั้งอยู่ในหุบเขาโดยปลูกบ้านเรือนเลียบบไปกับลำห้วยแม่กำปอง ห้อมล้อมไปด้วยเขาสูงมีต้นไม้ปกคลุมโดยรอบ

2) ระดับความสูง หมู่บ้านนี้มีพื้นที่ของชุมชนอยู่ในเขตพื้นที่สูงระหว่าง 700 - 1,800 เมตรเหนือระดับน้ำทะเล ส่วนที่อยู่อาศัยจะปลูกสร้างบ้านเรือนอยู่ในหุบเขาที่มีความสูงระหว่าง 800 - 1,200 เมตรเหนือระดับน้ำทะเล

3) อุณหภูมิ จากข้อมูลที่เก็บ โดยศูนย์พัฒนาโครงการหลวงตีนตก หมู่บ้านนี้มีอุณหภูมิอยู่ระหว่าง 9 - 34 องศาเซลเซียส อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปี 22.54 องศาเซลเซียส วัด ณ ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงตีนตก ซึ่งตั้งอยู่ที่ระดับความสูงประมาณ 700 เมตรเหนือระดับน้ำทะเล อันเป็นจุดที่อยู่ใกล้กับหมู่บ้านแม่กำปอง จากการสำรวจอุณหภูมิของชุมชนนี้ในปี 2544 ชุมชนนี้มีอุณหภูมิต่ำสุดอยู่ในระหว่างเดือนธันวาคมและเดือนมกราคม และสูงสุดอยู่ในเดือนมีนาคม และเมษายนของทุกปี อย่างไรก็ตามบริบทของชุมชนจริง ๆ จะมีอุณหภูมิโดยเฉลี่ยต่ำกว่านี้ ตามระดับความสูงที่เพิ่มขึ้น และตามฤดูกาล จากการไปสำรวจอุณหภูมิโดยผู้ศึกษาเมื่อวันที่ 7 มกราคม 2545 ในเวลา 8.00 นาฬิกา ที่ความสูง ประมาณ 1,650 เมตร มีอุณหภูมิอยู่ที่ 7 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดของวันนี้ อยู่ที่ 26.5 องศา เมื่อเวลา 15.45 น. ขณะที่ท้องฟ้าโปร่ง

4) ความชื้นสัมพัทธ์ในพื้นที่ชุมชน อยู่ระหว่าง ร้อยละ 49-93 เดือนที่มีความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยต่ำที่สุดอยู่ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์และเดือนที่มีความชื้นสัมพัทธ์สูงที่สุดอยู่ระหว่างเดือนสิงหาคม-กันยายน ความชื้นสัมพัทธ์จะมีเกณฑ์สูงในตอนเช้า และเย็นตามลำดับ ความชื้นสัมพัทธ์จะต่ำในตอนบ่ายของทุกวัน

5) ปริมาณน้ำฝน ในปี 2544 มีปริมาณน้ำฝนตกตลอดปีจำนวน 1,583 มิลลิเมตร เดือนที่มีฝนตกมากที่สุด อยู่ในระหว่างเดือนกรกฎาคมถึงเดือนตุลาคม ปริมาณน้ำฝนที่ตกมากที่สุดจำนวน 312 มิลลิเมตร ระยะเวลาไม่เหมาะต่อการท่องเที่ยวทำได้นักอันเนื่องจากมักมีหินขนาดใหญ่ เล็กร่วงหล่นและดินถล่มลงมาบริเวณถนนบางช่วงก่อนเข้าหมู่บ้าน และการเดินทางเข้าบ้านนั้น ลื่นชัน อาจทำให้เกิดอันตรายได้ อีกทั้งมีதாகจำนวนมากในฤดูนี้ในเดือนกรกฎาคม ฝน และปริมาณน้ำฝนที่ตกน้อยที่สุดอยู่ในเดือนกุมภาพันธ์ (ในเดือนนี้ ไม่ปรากฏว่ามีรายงานน้ำฝนพอที่จะวัดได้) และในเดือนมกราคม มีปริมาณน้ำฝนวัดได้เพียง 4 มิลลิเมตร และ 14 มิลลิเมตรในเดือนธันวาคม (ดูตาราง 1)

แทรกตาราง 4.1 (เปลี่ยนเป็นตาราง 1)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

จากตาราง 1 จะเห็นได้ว่าระยะที่เหมาะสมสำหรับการท่องเที่ยวที่สะดวก ปลอดภัย นั้น ได้แก่ ระยะที่มีฝนตกน้อยโดยเริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนจนถึงต้นเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นฤดูที่มีอากาศหนาว จะมีโอกาสที่ฝนจะตกน้อยมาก จนกระทั่งไม่ตกเลย แต่ก็ยังมีความชื้นสัมพัทธ์ในตอนเช้าสูงระหว่าง ร้อยละ 80 - 90 บรรยากาศในตอนเช้าตรู่ส่วนมากจะมีหมอกและจะค่อย ๆ จางหายไปในตอนสายเมื่อมีแสงอาทิตย์ส่องผ่านเข้ามาในหมู่บ้าน และถ้าหากวันใดมีเมฆมาก ซึ่งกลุ่มเมฆอาจเลื่อนมาบังแสงอาทิตย์เป็นระยะๆ ในช่วงใดช่วงหนึ่งในบริเวณใดบริเวณหนึ่ง ก็จะทำให้อากาศบริเวณนั้นมีอุณหภูมิลดลงทันทีอย่างน้อย 1 - 3 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ในภาคป่าและคำ อยู่ระหว่าง ร้อยละ 49 - 85 อากาศในฤดูนี้จึงค่อนข้างหนาวเย็นเกือบตลอดทั้งวันแต่ไม่แห้งแล้ง ในภาคป่าที่มีอากาศอบอุ่นกว่าช่วงอื่นๆ

ช่วงระยะเวลาที่เหมาะสมแก่การท่องเที่ยวชุมชนนี้ อีกระยะหนึ่ง คือช่วงระยะฤดูร้อน ซึ่งเริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคม จนถึงกลางเดือนพฤษภาคม ในระยะนี้จะมีฝนตกน้อย มีความชื้นสัมพัทธ์ค่อนข้างสูงระหว่าง 74 - 93 มีอากาศอุ่นชื้น อุณหภูมิเฉลี่ยประมาณ 25 องศาเซลเซียส อากาศในตอนเย็น กลางคืนและเช้านั้นเย็นสบาย ภาคป่าอุณหภูมิสูงขึ้นเกินกว่า 30 องศาเล็กน้อย แต่จะรู้สึกไม่ร้อนอบอ้าวเพราะจะมีลมภูเขาพัดไปมาอยู่เป็นระยะๆ

ตาราง 2 จำนวนประชากรของหมู่บ้านแม่กำปองแยกตามกลุ่มอายุ และเพศ ณ วันที่ 1 มกราคม 2545

กลุ่มอายุ(ปี)	เพศ		รวม
	ชาย	หญิง	
0-9	21	23	44
10-19	34	27	61
20-29	18	29	47
30-39	40	32	72
40-49	62	48	110
50-59	21	15	36
60-69	11	12	23
70-79	8	11	19
80 ขึ้นไป	2	2	4
รวม	217	199	416

ปรับปรุงจากพรหมมินทร์ พวงมาลา, 2545.

ประชากรทั้งหมดมีจำนวน 416 คน มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 128 หลังคาเรือน ชาวบ้านทั้งหมดเป็นชาวพุทธทั้งหมด กลุ่มประชากรที่มีอายุระหว่าง 40 - 49 ปีมีจำนวนถึง 110 คน นับว่าเป็นกลุ่มอายุที่มีจำนวนมากที่สุด ประมาณ 1 ใน 4 ของจำนวนประชากรทั้งหมด และหากรวมกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 59 ปี ที่เป็นวัยแรงงาน จะมีจำนวนถึง 265 คน ร้อยละ 63.70 หรือมากกว่าครึ่งหนึ่งของประชากร ในขณะที่มีเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปีมีจำนวนเพียง 105 คน คิดเป็นร้อยละ 25.24 ของจำนวนประชากรทั้งหมด

จากข้อมูลข้างต้นเห็นได้ชัดว่ามีแรงงานที่มีอายุ 20 - 59 ปี ในปัจจุบันมากกว่าครึ่งหนึ่งของประชากร (63.70) ซึ่งหมายถึงอย่างน้อยที่สุดมีคนมากกว่าครึ่งหนึ่งสามารถทำงานและหารายได้มาเลี้ยงสมาชิกครอบครัวที่เหลือได้อย่างไม่ขัดสน อีกทั้งพิจารณาในอนาคตอีกภายในสิบปีข้างหน้า จะเห็นว่ากลุ่มประชากรที่มีอายุอยู่ระหว่าง 10 - 19 ปี มีจำนวนถึงร้อยละ 25.24 ก็จะกลายเป็นวัยแรงงานในอนาคต ถึงแม้จะพิจารณาแนวโน้มของอัตราวัยแรงงานในระยะยาวเกินกว่าสิบปี ก็จะทำให้เห็นว่า ภาวะแรงงานในชุมชนนี้ก็ยังคงอยู่ในอัตราที่มีแรงงานจำนวนมาก เนื่องจากมีกลุ่มคนอายุน้อยมีจำนวนมาก จึงเป็นที่เข้าใจได้ว่าผลผลิตของชุมชนน่าจะมีความมั่นคงต่อไปในอนาคต

ก.2.3. สถาบันสำคัญของสังคม

1) ครอบครัว จากรายงานการสำรวจของ มนัส เตชะเสถียร และคณะ เรื่องข้อมูลชุมชนและทรัพยากรธรรมชาติ ของหมู่บ้านแม่กำปองในปี 2542 ได้รายงานว่าครอบครัวของชาวบ้านประมาณร้อยละ 98 มีลักษณะเป็นครอบครัวเดี่ยว ครอบครัวขนาดเล็ก ส่วนมากจะมีสมาชิกในครอบครัวอยู่ระหว่าง 4 - 6 คน

2) วัด มีวัดตั้งอยู่ในปางกลางชื่อวัดคันธาพฤกษา มีพระ 3 รูป สามเณร 3 รูป

3) โรงเรียนประถมศึกษา สอนในระดับประถมปีที่หนึ่งถึงปีที่หก มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 75 คน คณะครูจำนวน 6 คน อีกทั้งมีศูนย์เลี้ยงเด็ก มีจำนวนเด็ก 10 คน ครูพี่เลี้ยง 1 คน โรงเรียนและศูนย์เลี้ยงอยู่ในบ้านปางขอน

4) ศาลาประชุมของหมู่บ้าน ตั้งอยู่ในวัดคันธาพฤกษา ในบ้านปางกลาง

ก.2.4 ศาสนาและความเชื่อ

ชาวบ้านทั้งหมดนับถือพุทธ ศาสนาแต่ก็ยังคงมีความเชื่อพื้นฐานแบบชาวล้านนาในความเชื่อเรื่องวิญญาณอย่างเช่น “ผีป่วน” หรือวิญญาณบรรพบุรุษ “เจ้าพ่อข้อมือเหล็ก” เชื่อ

เรื่องเทพารักษ์ และวิญญาณที่คุ้มครองหมู่บ้าน ที่ดิน ป่าไม้ ฯลฯ รวมทั้งเชื่อเรื่องโชคลาง และ “จิต” หรือสิ่งที่เป็นอัปมงคล

ชุมชนมีประเพณีและพิธีกรรมที่ปฏิบัติตามความเชื่อของพุทธศาสนิกชน ผสมผสานกับความเชื่อของชาวล้านนาตลอดทั้งปี เช่น วันขึ้นปีใหม่และ “วันदानข้าวใหม่” วันสงกรานต์หรือ “ปีใหม่เมือง” พิธีทางศาสนาวันเข้าพรรษา วันออกพรรษา วันลอยกระทง เป็นต้น

ก.2.5 การศึกษา

ชาวบ้านส่วนมากมีโอกาสรับการศึกษาจำนวน ถึง 359 คน จากจำนวนชาวบ้านทั้งหมด 416 คนคิดเป็นร้อยละ 86.3

ตาราง 3 ระดับการศึกษา

	ระดับการศึกษา	จำนวนผู้ได้รับการศึกษา	ร้อยละ
1	ประถมศึกษา	333	92.76
2	มัธยมศึกษา	17	4.74
3	อนุปริญญา	8	2.23
4	ปริญญาตรีขึ้นไป	1	0.27
	รวม	359	100

พรหมมินทร์ พวงมาลา, 2545.

จากตาราง 3 จะเห็นว่าผู้ที่ได้รับการศึกษาถึงระดับประถมศึกษานั้นมีจำนวนมากที่สุดถึงจำนวนประมาณร้อยละ 92.76 ผู้มีโอกาสได้เรียนต่อในระดับมัธยมศึกษา ประมาณร้อยละ 4.74 และผู้มีโอกาสศึกษาระดับอนุปริญญา จำนวนประมาณร้อยละ 2.23 และมีผู้ที่มีโอกาสได้รับการศึกษาในระดับปริญญาตรีและสูงขึ้นไปเพียงประมาณร้อยละเพียง 0.27 ในหมู่บ้านมีเพียงโรงเรียนที่สอนในระดับประถมศึกษาเพียงหนึ่งแห่ง มีนักเรียนจำนวน 58 คน ครูจำนวน 6 คน เมื่อนักเรียนจบระดับประถมศึกษาแล้ว ก็สามารถศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นไปในหมู่บ้านข้างเคียงในตัวกิ่งอำเภอแม่อน อำเภอคอยสะเก็ด หรืออำเภอสันกำแพง เป็นต้น ผู้ที่จบการศึกษาระดับสูงในระดับอนุปริญญาและปริญญาส่วนใหญ่มักจะย้ายออกไปจากหมู่บ้านเพื่อไปประกอบอาชีพนอกหมู่บ้าน

ก.2.6 การปกครอง

ลักษณะการปกครองนั้นเป็นการปกครองที่จัดระบบการปกครองระดับหมู่บ้าน มีการเลือกตั้ง และแต่งตั้งให้มีผู้นำในการรับผิดชอบดูแลพื้นที่ทั้งในระดับหมู่บ้านและระดับกลุ่มบ้านเรือนย่อยดังนี้

1) คณะกรรมการหมู่บ้าน หมู่บ้านนี้มีการบริหารชุมชนโดยมีการเลือกตั้งคณะกรรมการหมู่บ้าน 9 คน เพื่อประสานงานระหว่างชุมชนกับ อ.บ.ต. และหน่วยราชการท้องถิ่นประกอบไปด้วย

1. นายพรหมินทร์ พวงมาลา	ประธานกรรมการหมู่บ้าน(ผู้ใหญ่บ้าน)
2. นายแก้ว กิ่งแก้ว	ฝ่ายป้องกันและรักษาความปลอดภัย
3. นายธานี พวงอินไหล	ฝ่ายการศึกษา และวัฒนธรรม
4. นายเพชร ไทยสมุทร	ฝ่ายกิจกรรมและการปกครอง
5. นายอนันต์ ไทยกร	ฝ่ายสาธารณสุข
6. นายใบ พวงเรือนแก้ว	ฝ่ายการคลัง
7. นายประสิทธิ์ ศรีดวง	ฝ่ายสวัสดิการ
8. นางเกษร เสทระยะ	ฝ่ายกิจกรรมสตรี
9. นายเสน่ห์ วงศ์คู่ย์	ฝ่ายอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

โดยคณะกรรมการหมู่บ้านจะมีการประสานงานกับองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยแก้วซึ่งมีตัวแทนจากหมู่บ้านแม่กำปองคือนายประสิทธิ์ ศรีดวง เป็นในสมาชิก อบต. และนายจรัส ไทยสมุทร เป็นคณะกรรมการบริหาร อบต.

2) การแบ่งพื้นที่ชุมชนในการบริหารจัดการ ชุมชนยังได้แบ่งพื้นที่ชุมชนเพื่อให้สะดวกในการจัดการออกเป็น 6 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มปางนอก	มีบ้านเรือน 30 หลังคาเรือน
2. กลุ่มปางกลาง	มีบ้านเรือน 19 หลังคาเรือน
3. กลุ่มปางขน	มีบ้านเรือน 19 หลังคาเรือน
4. กลุ่มปางโตน	มีบ้านเรือน 15 หลังคาเรือน
5. กลุ่มปางใน 1	มีบ้านเรือน 19 หลังคาเรือน
6. กลุ่มปางใน 2	มีบ้านเรือน 26 หลังคาเรือน
รวมทั้งหมด	128 หลังคาเรือน

ก.2.7 หน่วยงานที่เข้ามาสนับสนุนการพัฒนาของชุมชน

- 1) องค์การบริหารส่วนตำบล (อ.บ.ต.) ตำบลห้วยแก้วตั้งอยู่ในบริเวณหมู่บ้านห้วยแก้วหมู่ที่ 8 ห่างจากหมู่บ้านแม่กำปอง ประมาณ 8 กิโลเมตร
- 2) กิ่งอำเภอแม่ออน ตั้งอยู่ห่างจากหมู่บ้านแม่กำปองประมาณ 18 กิโลเมตร
- 3) ศูนย์สาธารณสุขประจำตำบลห้วยแก้ว ตั้งอยู่ในหมู่บ้านห้วยแก้ว อยู่ห่างจากบ้านแม่กำปองประมาณ 8 กิโลเมตร
- 4) โรงพยาบาลแม่ออน ตั้งอยู่ห่างจากหมู่บ้านแม่กำปองประมาณ 17 กิโลเมตร
- 5) หน่วยงานเอกชนที่มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุน การพัฒนาชุมชน อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และสนับสนุนการท่องเที่ยวในหมู่บ้านมีดังนี้

5.1) ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงตีนตก มีสำนักงานตั้งอยู่บ้านธารทอง หมู่ 8 ห่างจากหมู่บ้านแม่กำปองประมาณ 4 กิโลเมตร มีเป้าหมายเพื่อทดลองสาธิตการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ และประมง เพื่อส่งเสริมอาชีพราษฎร เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิต ความมั่นคงในการประกอบอาชีพ ตั้งถิ่นฐาน และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ กิจกรรมที่สำคัญได้แก่การสนับสนุนประชาชนในการปลูกกาแฟ เพาะเห็ดหอม การท่องเที่ยวแบบบ้านพักในหมู่บ้าน ตู้อบสมุนไพร การเลี้ยงสัตว์ การสนับสนุนในการอบรมและทัศนศึกษา

5.2) หน่วยจัดการต้นน้ำแม่ออน - แม่ลาย มีสำนักงานตั้งอยู่ในหมู่บ้านธารทองหมู่ 8 อยู่ห่างจากหมู่บ้านแม่กำปองประมาณ 4 กิโลเมตร มีเป้าหมายในการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรป่าต้นน้ำในบริเวณลุ่มน้ำแม่ลายและแม่ออน มีกิจกรรมหลัก ในปี 2545 ได้แก่ การเพาะพันธุ์ไม้ท้องถิ่นเพื่อนำมาปลูกในบริเวณป่าต้นน้ำ เช่น เพาะพันธุ์ไม้สนสองใบจำนวน 40,000 ต้น หวาย และมะไฟป่า อย่างละ 5,000 ต้น แอบเปิ้ลป่า และก่อพันธุ์ต่างๆ อย่างละประมาณ 2,500 ต้น และต้นไม้พันธุ์อื่นๆ ป้องกันการพังทลายของดินโดยปลูกหญ้าแฝก การทำแนวกันไฟ และสร้างฝาย 2 แห่ง เป็นฝายถาวรขนาด กว้าง 8.5 เมตร สูง 1.5 เมตร และฝายกึ่งถาวร ขนาดกว้าง 6 เมตร สูง 1.20 เมตร ตลอดจนการป้องกันการลักลอบตัดไม้ทำลายป่า

5.3) มูลนิธิศุภนิมิตแห่งประเทศไทย หน่วยแม่ออน มีเป้าหมายในการพัฒนาหมู่บ้าน โดยมีเด็กเป็นศูนย์กลางในการพัฒนามีกิจกรรมหลักในการสนับสนุนการศึกษา สุขภาพเด็ก และชุมชน พัฒนาองค์กรท้องถิ่นในการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม

5.4) การศึกษานอกโรงเรียน มีเป้าหมายในการสนับสนุนการศึกษา
นอกระบบหมู่บ้าน ในปี 2545 ได้ร่วมมือกับ บริษัทเอราวัณทัวร์ ให้ความรู้ในเรื่องการสอน
ภาษาอังกฤษเบื้องต้นแก่ชาวบ้าน เพื่อใช้ในการสนทนาสื่อสารกับนักท่องเที่ยว

5.5) บริษัทเอราวัณ พี.ยู.ซี จำกัด สนับสนุนด้านการท่องเที่ยวใน
ชุมชน โดยเฉพาะเรื่องการตลาด และคำแนะนำในเรื่อง การจัดการบ้านพักในชุมชน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

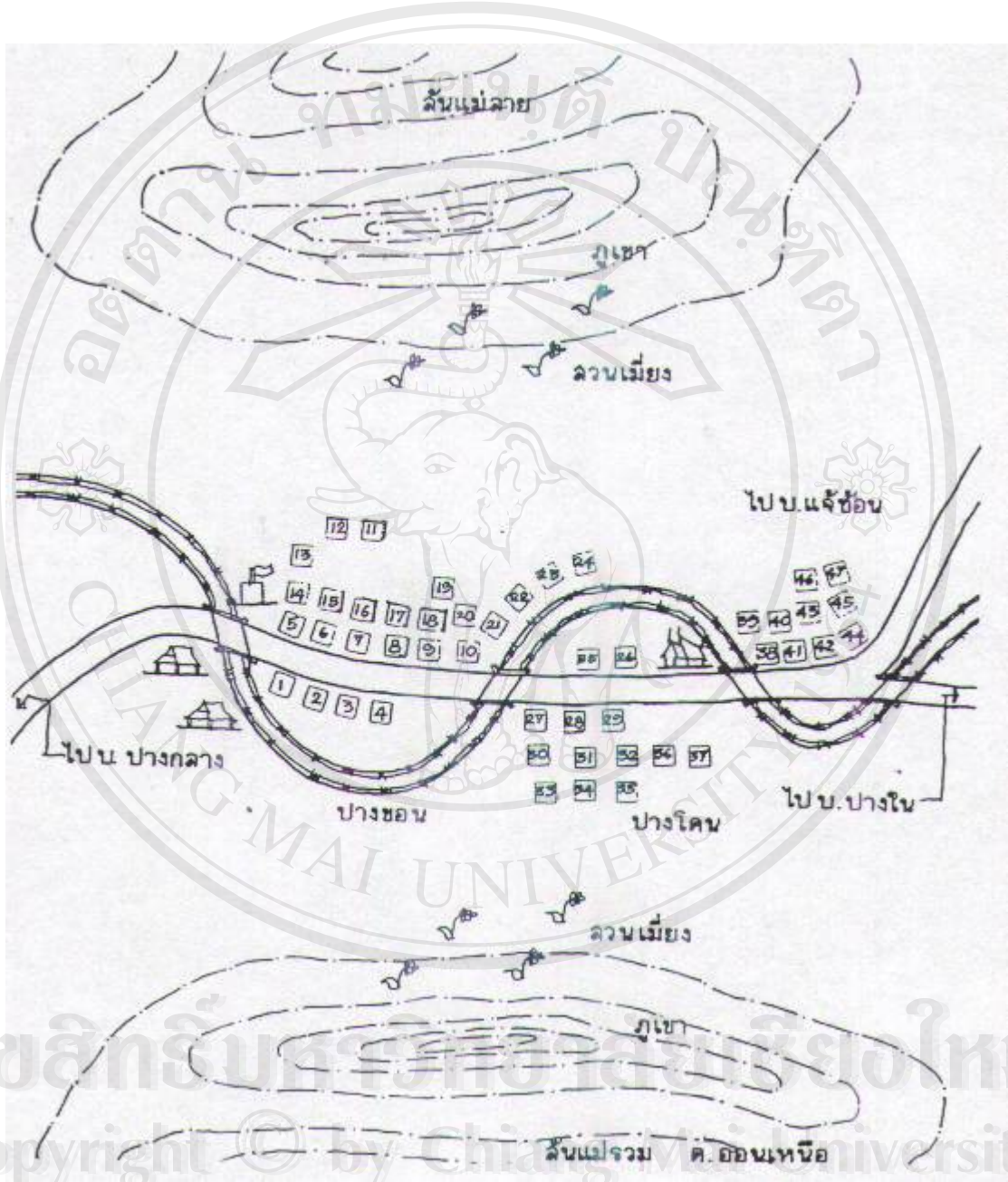

ภาคผนวก ข
แผนที่ชุมชน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

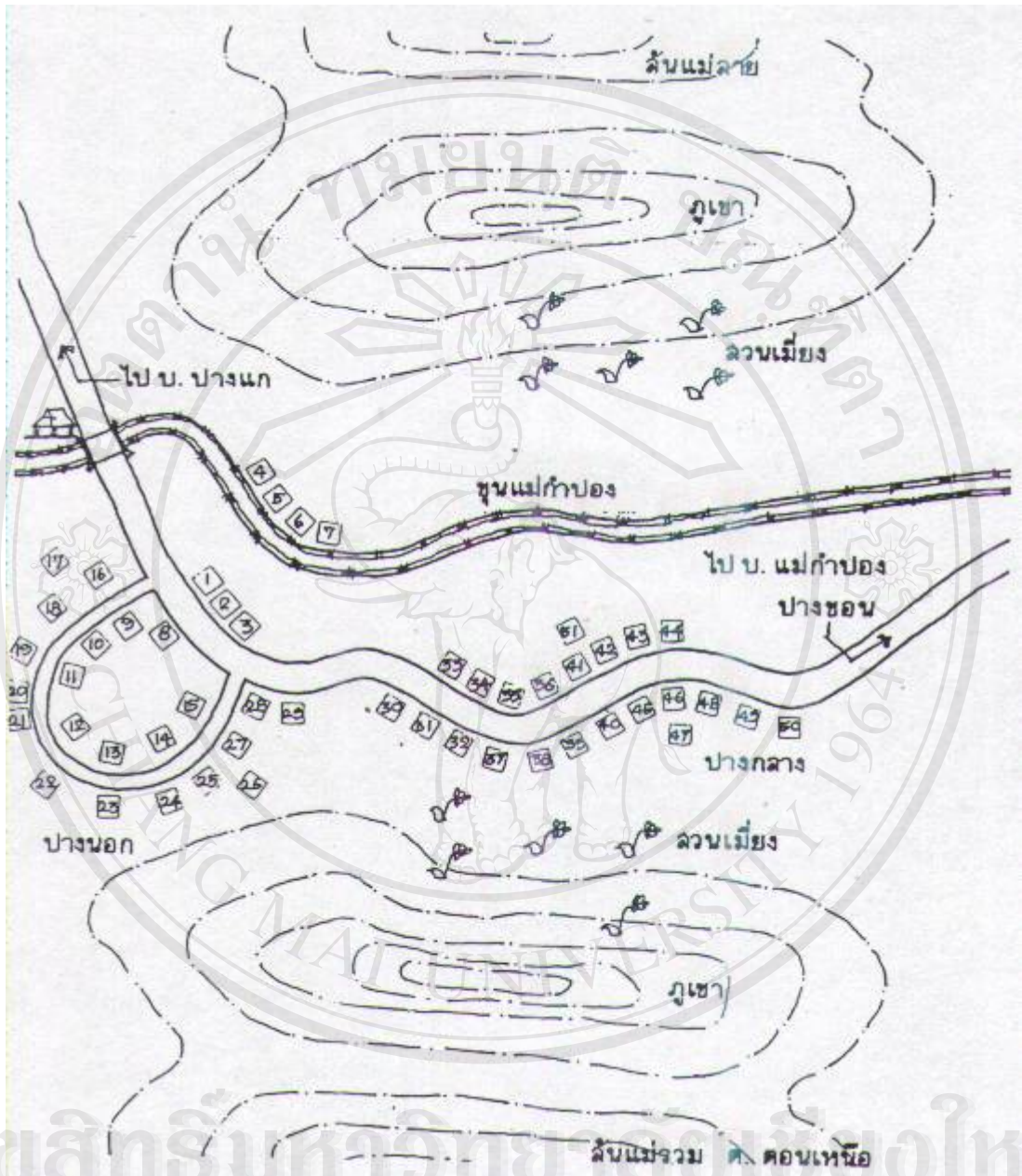

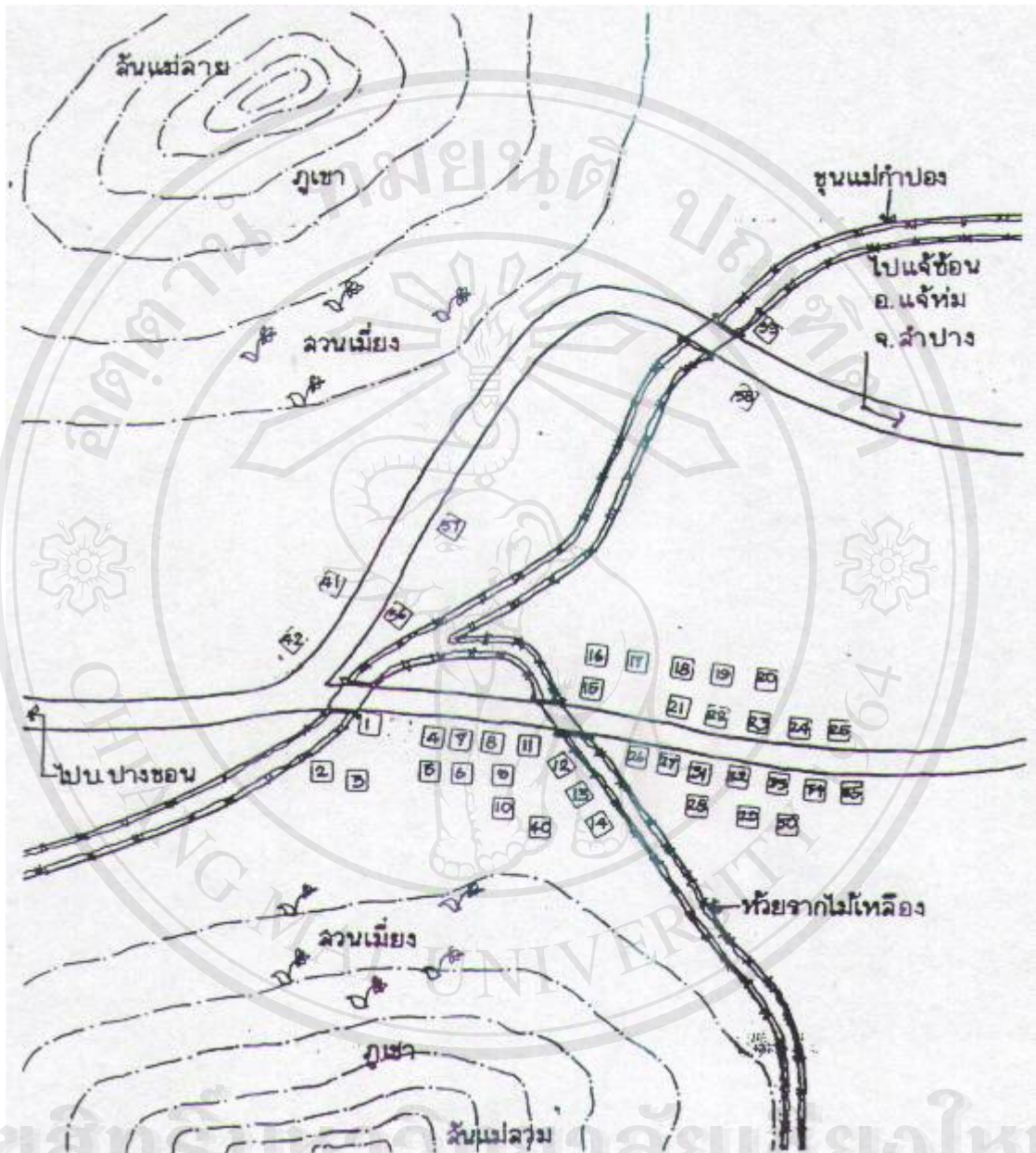
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

กลุ่มบ้านปางขอน , ปางโตน

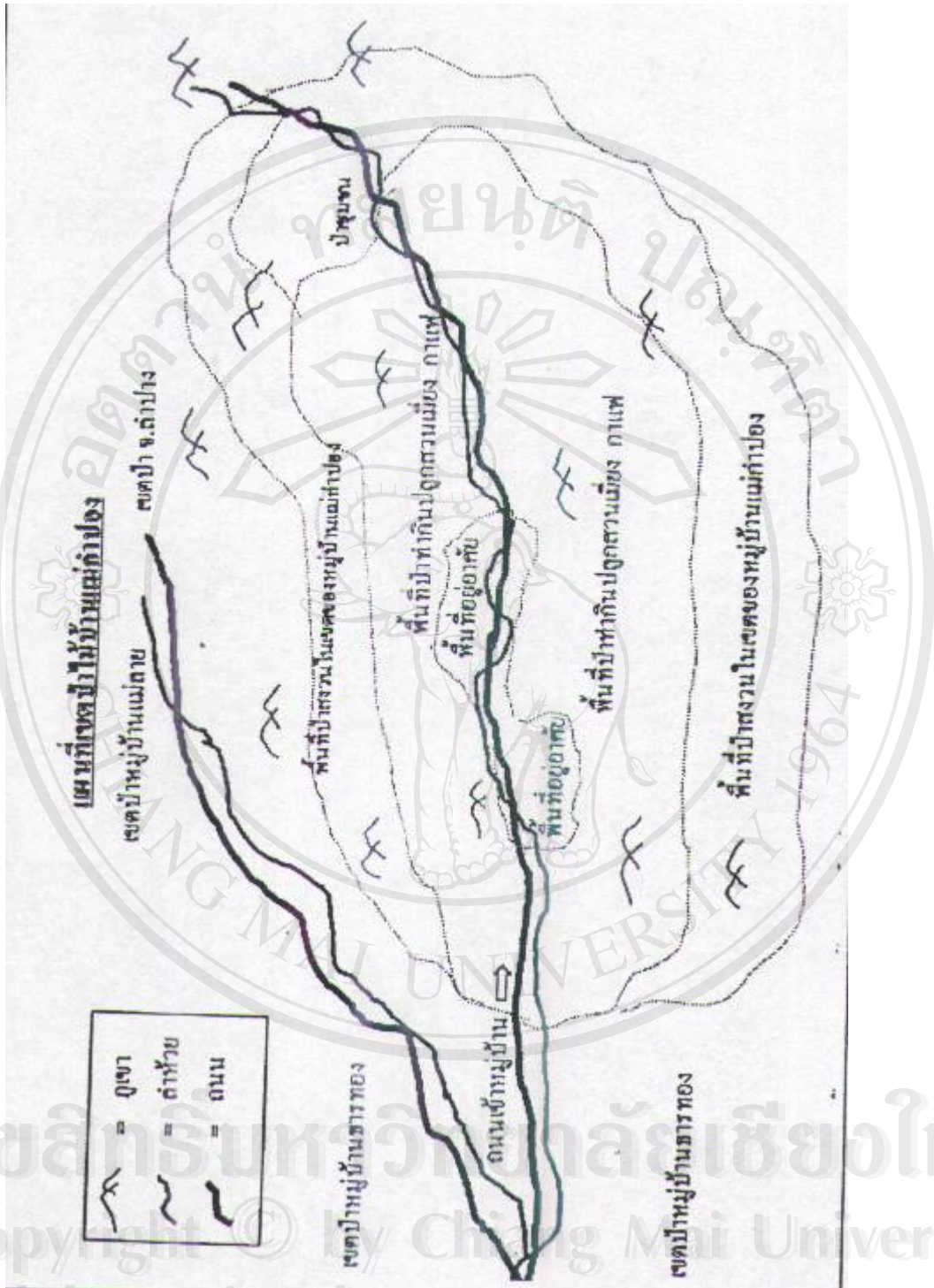
ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved
กลุ่มบ้านแม่กำปอง ปางนอก ปางกลาง

ลิขสิทธิ์เป็นของวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

กลุ่มบ้านแม่กำปองปางใน

แผนที่เขตป่าไม้ บ้านแม่คำปอง

ภาคผนวก ค
กิจกรรมในชุมชน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ตาราง 4 กลุ่มกิจกรรมในหมู่บ้านแม่กำปอง

ชื่อกลุ่ม	วัตถุประสงค์	สมาชิกกลุ่ม
1. กลุ่มเยาวชน	เพื่อสืบสานวัฒนธรรมพื้นถิ่น	50 คน
2. กลุ่มสหกรณ์ไฟฟ้า	เพื่อให้บริการกระแสไฟ และสนับสนุนเงินทุนประกอบอาชีพ	128 ครัวเรือน
3. กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต	เพื่อให้สมาชิกรู้จักการออม ประหยัดและเพื่อความสามัคคี	160 คน มีกองทุน 330,000 บาท
4. กลุ่มแม่บ้าน	เพื่อความสามัคคีและส่งเสริมการรวมกลุ่ม	35 คน
5. กลุ่มหมอมือง	เพื่อบริการสุขภาพ และถ่ายทอดภูมิปัญญา	8 คน
6. กลุ่มฌาปนกิจ	เพื่อช่วยครอบครัวที่เสียชีวิต เมื่อเสียชีวิตจะได้รับเงินช่วยเหลือประมาณ 9,000 บาท	ทุกครอบครัวในหมู่บ้าน
7. กลุ่มผู้สูงอายุ	เพื่อเป็นปฐนียบุคคลที่พึ่งของหมู่บ้าน	23 คน
8. กองทุนยา	เพื่อพึ่งตนเองบริการยาเพื่อสุขภาพ	140 ครอบครัว

พรหมมินทร์ พวงมาลา, 2545.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ตาราง 5 กลุ่มกิจกรรมที่มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ลำดับ	ชื่อกลุ่ม	กิจกรรมที่ร่วมในการท่องเที่ยว	จำนวนสมาชิก
1	กลุ่มเยาวชนสตรี	แสดงการละเล่น และฟ้อนรำ	11 คน
2	กลุ่มอนุรักษ์ดนตรีพื้นบ้าน	แสดงดนตรีพื้นบ้านต้อนรับผู้ที่มาท่องเที่ยว	10 คน
3	กลุ่มสมุนไพรหอมเมือง	บริการสมุนไพร ขายสมุนไพร และแนะนำ	8 คน
4	กลุ่มแม่บ้าน	จัดทำพิธี	35 คน
5	กลุ่มแม่บ้าน	จัดทำอาหาร เครื่องพิธีกรรมต้อนรับ	56 คน
6	กลุ่มนวดแผนโบราณ	บริการสมุนไพรและการนวดแผนโบราณ	5 คน
7	กลุ่มทำเครื่องเรือนไม้	แสดงศิลปหัตถกรรมและขายผลิตภัณฑ์	15 คน
8	กลุ่มตีเหล็ก	แสดงหัตถกรรมและขายผลิตภัณฑ์	15 คน
9	สหกรณ์ไฟฟ้าพลังน้ำ	จัดหาทุนพัฒนาการท่องเที่ยว ประสานงาน	128 หลัง
10	กลุ่มบ้านพักในหมู่บ้าน	จัดบ้านพักให้นักท่องเที่ยวในหมู่บ้าน	10 หลัง

พรหมมินทร์ พวงมาลา, 2545.

ข. กิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชน

ในที่นี้ผู้จัดทำศึกษาขอเสนอกิจกรรมต่าง ๆ โดยจัดแบ่งกลุ่มกิจกรรมการท่องเที่ยวนั้นเป็นกลุ่ม 3 กลุ่มกิจกรรม ดังนี้

- กลุ่มกิจกรรมการเยี่ยมชมศึกษาวิถีชีวิตความเป็นอยู่และวัฒนธรรมของชาวบ้าน
- กลุ่มกิจกรรมการเยี่ยมชม ศึกษาธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม
- การเข้ามาพักในชุมชน

ข.1 กลุ่มกิจกรรมการเยี่ยมชมวิถีชีวิตความเป็นอยู่และวัฒนธรรม กลุ่มนี้

ประกอบไปด้วย กิจกรรมดังนี้

- การศึกษาเยี่ยมชมการเก็บเมี่ยงและทำเมี่ยง
- การศึกษาเยี่ยมชมการตีเหล็ก
- เยี่ยมชมศิลปะภาพวาด ประติมากรรมพื้นบ้าน และนมัสการพระที่วัดแม่กำปอง
- เยี่ยมชมและใช้บริการศูนย์สมุนไพร และการนวดแผนโบราณ

- การบายศรีสู่ขวัญ*
- การพ้อนรำ*
- การชมและฟังดนตรีพื้นเมือง*

ข.2 กลุ่มกิจกรรมเยี่ยมชม ศึกษาธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

กลุ่มกิจกรรมนี้ถึงแม้จะมีกิจกรรมไม่มากแต่จะใช้เวลายาวนานหลาย ชั่วโมง และมีค่าใช้จ่ายที่แตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับบริการ วิธีการเดินทาง และข้อตกลงกับผู้ประสานงานการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของหมู่บ้าน กลุ่มนี้ประกอบด้วยกิจกรรมดังนี้

- การเที่ยวชมธรรมชาติที่สวยงามและแปลกและนำศึกษาในบริเวณรอบๆหมู่บ้านและหมู่บ้านข้างเคียง เช่น น้ำตกแม่กำปอง หินโยก ผาน้ำลอด ศูนย์วิจัยพรรณไม้ และหน่วยอนุรักษ์ต้นน้ำ

- การเดินป่า และไปม่อนล้าน ที่เป็นจุดสูงสุดในชุมชนบริเวณจุดต่อจังหวัดลำปางเชียงใหม่ มักจะใช้เวลา 5 - 7 ชั่วโมง ขึ้นอยู่กับระยะทาง ลักษณะการเดินทาง จุดที่เริ่มออกเดินทาง จุดที่จะผ่าน และความประสงค์ ความสนใจของผู้ท่องเที่ยว การเดินทางอาจเริ่มจากเดินเท้าโดยตลอดทั้งไปและกลับ หรือใช้พาหนะนำไปส่งบางจุดและเดินต่อไป แล้วกลับมารับที่จุดนัดหมาย ซึ่งอยู่ที่ข้อตกลงในแต่ละครั้ง การเดินทางออกจากชุมชนจากจุดบ้านปางในที่มีความสูงประมาณ 1,000 เมตรขึ้นไป จนถึงความสูง 1,800 เมตร ณ จุดสูงสุดคือม่อนล้านนั้น เหมาะสำหรับนักเดินป่า ผู้ที่ชอบศึกษาธรรมชาติ พฤกษศาสตร์ คนที่มีร่างกายสมบูรณ์ปกติ ซึ่งจะสามารถสัมผัสกับธรรมชาติโดยเฉพาะพันธุ์ไม้ต่างๆ พืชพรรณที่หายากแปลกตา และน่าสนใจ ที่มีลักษณะแตกต่างกันไปตามระดับความสูงและภูมิอากาศในป่าดิบชื้นจนถึงป่าดิบเขา และป่าเขาสน

ข.3 การเข้ามาพักในชุมชน

การพักในชุมชนแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ คือ การพักกับครอบครัวชาวบ้าน และการพักอยู่ในบริเวณที่พักจัดไว้ให้ในพื้นที่ในป่าตามธรรมชาติ

การพักกับครอบครัวชาวบ้าน กิจกรรมนี้ที่กำลังเป็นที่นิยมกันมากในขณะนี้คือการพักร่วมกับครอบครัวชาวบ้าน (Home stay) กิจกรรมนี้ผู้ที่มาท่องเที่ยวมีความตั้งใจที่จะพัก

* มีค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม หรือต้องเสียค่าชมการแสดง

ค้ำคั้น นอนหลับ รับประทานอาหารร่วมกับครอบครัวชาวบ้าน ในครัวเรือนเดียวกัน เพื่อจะได้สัมผัสกับวิถีชีวิตที่ปกติของเขาอย่างแท้จริง ซึ่งการพักลักษณะนี้เป็นที่นิยมของชาวต่างประเทศ ผู้ที่สนใจ และใคร่จะศึกษาชีวิตชนบทอย่างใกล้ชิดมากขึ้น จำนวนผู้ที่พักอาศัยในบ้านแต่ละหลังประมาณ 1 - 5 คนหรืออาจมากกว่านั้นแล้วแต่ห้องที่ชาวบ้านแต่ละครอบครัวสามารถจัดให้ได้

ข้อมูลครอบครัวที่จัดบ้านพักในปัจจุบัน บ้านที่มีความพร้อมสามารถรองรับการพักในลักษณะได้มีจำนวน 8 ครอบครัว ในขณะเดียวกัน ชุมชนได้เตรียมการในการจัดเตรียมครอบครัวอื่นที่สามารถขยายการบริการรองรับผู้ที่มาพักได้ถึง วันละ 40 คน ส่วนมากครอบครัวที่ให้พักพืงนี้จะอยู่ที่กลุ่มบ้านปางในเป็นส่วนใหญ่

ตาราง 6 รายชื่อผู้จัดบ้านพัก และข้อมูลเกี่ยวกับบ้านพัก

ลำดับ	ชื่อเจ้าของบ้าน	ลักษณะบ้าน	จำนวนสมาชิกอาศัยในบ้าน	จำนวนห้องพักสำหรับผู้มาพักได้	จำนวนผู้ที่สามารถพักได้ในแต่ละครั้ง
1	นายคำ นิตดาทิพย์	บ้านไม้ชั้นครึ่ง	3	2	3-6
2	นางนงวัย ริญญา	บ้านไม้ชั้นครึ่ง	3	3	3-6
3	นายสุเทพ กิตติคุณ	บ้านไม้ 2 ชั้น	4	2	2-4
4	นายบุญเลิศ ไทยกรณ์	บ้านไม้ 1 ชั้น	2	2	2-4
5	นายฤทธิ์ สิงห์แก้ว	บ้านไม้ 1 ชั้น	4	2	2-4
6	นายพรหมมินทร์ พวงมาลา	บ้านไม้ 2 ชั้น	2	2	2-10
7	นางจันทร์เป็ง พวงวงศ์แก้ว	บ้านไม้ 2 ชั้น	1	3	5-20
8	นายบุญส่ง ไชยพล	บ้านไม้ 2 ชั้น	5	1	2-5

รายงานความก้าวหน้าการวิจัยและพัฒนาโครงการรูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์แบบแบบยั่งยืนบ้านแม่กำปอง (2545)

All rights reserved

เกณฑ์ที่กรรมการพิจารณาคัดเลือกครอบครัวที่สามารถรับนักท่องเที่ยวมีดังนี้

- สมาชิกของครอบครัวนั้นต้องพร้อมใจและสมัครใจที่จะให้ผู้ท่องเที่ยวมาพักร่วมกับครอบครัว
- ต้องมีห้องพักหรือบริเวณห้องที่เพียงพอสำหรับผู้ที่มาพักได้อย่างน้อย 1 คน
- ต้องมีเครื่องอำนวยความสะดวกและสะอาดอย่างเหมาะสม โดยเฉพาะห้องน้ำ ห้องครัวและห้องนอน
- ต้องดูแลความปลอดภัยในขณะที่พักอาศัยอยู่ในครอบครัวเป็นอย่างดี
- ต้องให้ความร่วมมือกับคณะกรรมการรับผิดชอบการจัดการการท่องเที่ยวในการประสานงาน
- ต้องยอมรับระเบียบกฎเกณฑ์และข้อตกลงที่คณะกรรมการการท่องเที่ยวร่วมกันกำหนดขึ้น

การพักในแหล่งธรรมชาติ ได้มีการจัดบริเวณที่พักบนลานในป่าสูงไว้ อีกทั้งมีเต็นท์ให้เช่า และการบริการเรื่องอาหาร และความปลอดภัย ซึ่งการพักในลักษณะนี้จะทำให้ผู้ที่มาท่องเที่ยวได้สัมผัส และเรียนรู้สิ่งแวดล้อมที่สงบ และเสียงของธรรมชาติจากป่าที่แท้จริงโดยมีสิ่งรบกวนจากคนและเทคโนโลยีสมัยใหม่น้อยมาก การพักในลักษณะนี้ทางชุมชนจะมีการเตรียมที่บริเวณลานใกล้ม่อนล้าน และจัดการให้บริการเช่าเต็นท์ และบ้านพักรับรองเล็ก อำนวยความสะดวกและความปลอดภัยในเบื้องต้น นักท่องเที่ยวสามารถเจรจาตกลงกับคณะกรรมการจัดการท่องเที่ยวของชุมชนว่าผู้ที่มาท่องเที่ยวมีความประสงค์ในการให้บริการเพิ่มเติมอย่างไรบ้าง

ในบริเวณลานใกล้ม่อนล้านนั้นมี จุดประสานงานสาขาของ สำนักงานจัดการต้นน้ำแม่ลาย - แม่ฮอน มีบ้านพักพนักงาน 2 หลัง บริเวณนี้มีการปลูกไม้สน และพรรณไม้ป่ารอบลานบนเนินกว้างประมาณหนึ่งไร่ พื้นที่นี้ นับว่ามีภูมิทัศน์สวยงาม และมีความสะอาดปลอดภัยสูงสุด สามารถตั้งเต็นท์พักนอนได้ ประมาณ 5-10 เต็นท์ และยังสามารถจัดทำบ้านพักแบบชนบท ให้บริการแก่นักท่องเที่ยวได้อีก จึงน่าจะมีการร่วมกันปรึกษาหารือระหว่างผู้รับผิดชอบหน่วยงาน และผู้นำชุมชนในการร่วมมือกันปรับปรุงการบริการเพิ่มเติมได้

ข.4 ค่าบริการ และค่าใช้จ่าย

ค่าบริการที่กำหนดนี้เป็นมาตรฐาน ผู้ที่มาท่องเที่ยว และผู้ให้บริการยึดถือเป็นหลักในการประชาสัมพันธ์ ติดต่อประสานงานทั่วไป สำหรับผู้ที่มาท่องเที่ยวเป็นกลุ่มที่ต้องการให้ชุมชนได้ให้บริการในเรื่องจัดการความสะดวก ความปลอดภัย ที่พักในการท่องเที่ยว และ

บริการความบันเทิง และอาหาร แต่ละกลุ่มอาจมีการประสานงานให้มีรายการพิเศษอื่นเพิ่มเติมอีก ก่อนการเข้ามาในชุมชน หรือระหว่างอยู่ในชุมชน เช่น การนวดแผนไทย

- ค่าที่พักร่วมกับครอบครัว คินละ 100 บาทต่อคน
- ค่าบริการทั้งหมดแก่เจ้าของบ้าน 100 บาทต่อคน
- ค่าอาหาร คนละ 100 บาทต่อวัน
- ค่าบำรุงกิจกรรมในหมู่บ้านทั้งหมด 100 บาท (เก็บครั้งเดียวแต่ไม่รวมการแสดง)
- ค่าบำรุงสถานที่ท่องเที่ยวทั้งหมด 100 บาท (เก็บครั้งเดียว)
- ค่าตอบแทนนำเที่ยวของมัคคุเทศก์ 1 คน 100 บาทต่อวัน
- ค่าบำรุงสถานที่พักหรือลานพักคนละ 50 บาทต่อคืน
- ค่าชมการแสดงและพิธีบายศรีสู่ขวัญชุดละ 1,500 บาท (จ่ายเป็นกลุ่ม)
- ค่าจัดการแสดงดนตรีพื้นเมือง 1,000 บาทต่อครั้ง
- ค่าชมศิลปะการแสดงพื้นบ้าน(ฟ้อนรำ) 1,000 บาทต่อครั้ง
- ค่าเช่าพาหนะ (จักรยานยนต์/รถยนต์) 100/1,000 บาทต่อวัน
(ในกรณีค้างคืนในป่า หรือเที่ยวในเวลากลางคืน ต้องเสียเพิ่มอีก 100 บาท)
- ค่าเช่าเต็นท์นอนขนาดเล็ก/ใหญ่ หลังละ 100/150 บาทต่อคืน

ค่าใช้จ่ายเหล่านี้ส่วนหนึ่งจะเป็นรายรับของผู้จัดกิจกรรมโดยตรง และอีกส่วนหนึ่งก็จะนำไปเข้าสหกรณ์ของหมู่บ้าน เพื่อใช้ในการอนุรักษ์ พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และจ่ายเป็นค่าตอบแทน และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องของชุมชน จากรายงานการสรุปผลการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ จัดทำขึ้นในปลายปี 2544 ได้ประเมินว่าชุมชนมีรายได้ในปีแรกเป็นมูลค่าประมาณ มากกว่าสองแสนบาท

ข.5 การจัดสรรรายได้ และผู้ได้รับผลประโยชน์ในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

การศึกษาครั้งนี้พิจารณาจากรายได้เฉพาะผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชน สามารถจำแนกผู้รับผลประโยชน์เป็นหัวข้อต่างๆดังนี้

ผู้ที่จัดบ้านพัก คือผู้มีความพร้อมที่เข้าเกณฑ์สามารถให้ผู้มาเที่ยวพักอาศัยอยู่กับครอบครัวได้ ซึ่งจะมีครอบครัวหลัก จำนวน 8 ครอบครัว และครอบครัวที่มีความพร้อม และยินดีที่จะให้ผู้ท่องเที่ยวมาพักได้บางครั้ง โดยเฉพาะในกรณีที่มีผู้มาพักในชุมชนจำนวนมากอีก 10

ครอบครัว รายได้ที่ผู้เป็นเจ้าของบ้านหลักทั้ง 8 ครอบครัว ได้รับเฉลี่ยตลอดปี อยู่ระหว่างประมาณ 5,000-10,000 บาท ต่อครอบครัว

ผู้นำเที่ยวในชุมชน หรือมีคฤหบดีชุมชน ซึ่งมีผู้นำเที่ยวหลัก จำนวน 2 คน และ ผู้นำเที่ยวเสริมอีก 1 คน

ผู้ร่วมกิจกรรมทางวัฒนธรรม ได้แก่

- ผู้ร่วมกิจกรรมในการทำพิธีรับขวัญ ได้แก่ ผู้อาวุโสของหมู่บ้าน จำนวน 2 คน
- ผู้เล่นดนตรีพื้นเมือง ซึ่งมี 10 คน
- ช่างฟ้อน ซึ่งเป็นเด็กนักเรียน จำนวน 10 คน
- กลุ่มสมุนไพรมะพร้าว และหมอมือเมืองจำนวน 7 คน
- กลุ่มตีเหล็ก จำนวน 3 คน
- กลุ่มแม่บ้าน จำนวน 5 คน

ผู้รับผลประโยชน์ทางอ้อม ได้แก่

สมาชิกกลุ่มสหกรณ์ไฟฟ้าพลังน้ำ ซึ่งทุกครอบครัวในชุมชนนี้ต่างเป็นสมาชิกกลุ่มสหกรณ์นี้

ร้านขายของชำ ซึ่งมีอยู่ 2 แห่ง และร้านอาหารที่เพิ่งเริ่มดำเนินกิจการได้ไม่นาน

ข.6 กฎระเบียบของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

กฎระเบียบนี้เป็นข้อตกลงเบื้องต้นซึ่งผู้จัดการท่องเที่ยวแจ้งให้ผู้ที่มาท่องเที่ยวในชุมชนได้รับทราบ และปฏิบัติตาม ซึ่งมีดังนี้

- 1) นักท่องเที่ยวต้องแจ้งถึงแผนการท่องเที่ยวล่วงหน้าให้คณะกรรมการการท่องเที่ยวทราบก่อนเดินทางเข้ามาในหมู่บ้าน
- 2) ต้องกรอกเอกสารข้อตกลงในการจัดบ้านพักหรือการท่องเที่ยวในกิจกรรมต่างๆตามแบบที่คณะกรรมการกำหนดไว้ และต้องชำระเงินก่อนเริ่มกิจกรรม
- 3) ก่อนเข้าท่องเที่ยวในชุมชนต้องได้รับคำแนะนำ เรื่องความเข้าใจในเรื่องความสำคัญเกี่ยวกับการท่องเที่ยวที่ไม่ทำให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และรับฟังเรื่องกฎระเบียบในการปฏิบัติขณะอยู่ในชุมชน และนำไปปฏิบัติอย่างเคร่งครัด

- 4) การเดินทางท่องเที่ยวในพื้นที่ป่า ต้องให้ผู้เฒ่าของหมู่บ้านเป็นมัคคุเทศก์ เพื่อจะสามารถเดินทางตามเส้นทางที่กำหนดอันเป็นการป้องกันผลกระทบที่อาจจะเกิดแก่ธรรมชาติ และเพื่อความปลอดภัยของผู้ท่องเที่ยว
- 5) ต้องไม่ทิ้งขยะในที่สาธารณะทั่วไป และทิ้งในที่ทิ้งขยะที่ชุมชนจัดไว้ให้เท่านั้น
- 6) ต้องไม่ส่งเสียงดัง ยิงปืน หรือล่าสัตว์ ซึ่งเป็นการรบกวน และทำร้ายสัตว์
- 7) ต้องไม่ก่อไฟโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือรับคำแนะนำจากมัคคุเทศก์ และดับไฟให้สนิท
- 8) ต้องดับก้นบุหรี่ให้สนิทก่อนทิ้งลงในที่ทิ้งขยะ
- 9) ห้ามขีดเขียน หรือทำสัญลักษณ์ใด ๆ ซึ่งเป็นการทำลายสภาพแวดล้อม
- 10) ห้ามนำของออกจากพื้นที่ป่า
- 11) ไม่กระทำการอันใดที่คิดจาริตประเพณีอันดีงานของท้องถิ่น
- 12) เมื่อจะเดินทางกลับต้องแจ้งให้คณะกรรมการชุมชนทราบ พร้อมทั้งรับการตรวจสอบเพื่อมิให้นำทรัพยากรสิ่งอื่นใดที่หวงห้ามออกนอกพื้นที่ก่อนได้รับการอนุญาต
- 13) ผู้ค้าขายสินค้า ต้องเสียค่าใช้จ่าย และค่าบำรุงสถานที่วันละ 20 - 100 บาท ตามขนาดของกิจการ และต้องตั้งอยู่ในบริเวณที่กำหนดให้ และคอยดูแลพื้นที่นั้นให้สะอาดเสมอ

ข.7 การประชาสัมพันธ์ และการติดต่อ

การประชาสัมพันธ์ในระยะต้นนี้ ผู้ใหญ่บ้านกล่าวว่ายังอาศัยหน่วยงานราชการที่จัดโอกาสให้ ในเทศกาลต่าง ๆ เช่น เทศกาลฤดูหนาวจังหวัดเชียงใหม่ งานแสดงผลงานของชาวบ้านทั้งในระดับท้องถิ่น และระดับประเทศ การประชาสัมพันธ์ผ่านหนังสือวารสาร อ.ส.ท (องค์กรส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย) และการประชาสัมพันธ์ผ่านหน่วยงานเอกชน เช่น บริษัทท่องเที่ยวบางแห่ง เช่น บริษัทเอราวัณ พี.ยู.ซี.จำกัด ตลอดจนสถานที่ตากอากาศน้ำพุร้อน รุ่งอรุณ และน้ำพุร้อนสันกำแพง ต่างสนับสนุนการประชาสัมพันธ์ในการช่วยแจกแผ่นปลิวแนะนำการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของหมู่บ้านเป็นต้น การติดต่อนั้นสามารถติดต่อผ่านหน่วยงานการท่องเที่ยวต่าง ๆ ดังกล่าวหรือติดต่อมายังบ้านผู้ใหญ่บ้านที่หมู่บ้านแม่กำปอง ตำบลห้วยแก้ว กิ่งอำเภอแม่อน จังหวัดเชียงใหม่ โทรศัพท์ 053-229526 และ 09-5594797

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

การเก็บน้ำผึ้งปานนั้นในหมู่บ้านนี้ได้มีแบ่งชนิดแหล่งการทำรังของผึ้งออกเป็น 2 ชนิดคือ รังผึ้งเฮี้ย (ภาษาพื้นเมืองเหนือ ซึ่งแปลว่า กระจัดกระจายอยู่ไม่เป็นหลักแหล่ง ในที่นี้หมายถึง รังผึ้งที่กระจายอยู่ทั่วไป ไม่ประจำอยู่ต้นใดต้นหนึ่ง ไม่ได้หมายถึงเรียhrad) และ น้ำผึ้งจาก ต้นผึ้งเลี้ยง หมายถึง ผึ้งที่ทำรังอยู่บนต้นไม้เดียวกันหลายรังและมีผู้เก็บประจำแสดงความเป็นเจ้าของโดยพฤตินัย

รังผึ้งเฮี้ย ในแต่ละปีจะมีผึ้งมาทำรังในบริเวณทั่วไปในชุมชน โดยเฉพาะในป่าที่มีเกสรดอกไม้มาก ทั้งในบริเวณใกล้ชุมชนเช่นในสวนป่าเมืองหรือสวนกาแฟ และบริเวณป่าชุมชนที่ไกลออกไปต้องใช้เวลาเดินทางนับวัน ผึ้งเหล่านี้จะมาทำรังอยู่ในต้นไม้หลากหลายชนิดด้วยกัน ซึ่งส่วนมากจะเป็นต้นไม้ทะเล ไม้จ๊า ไม้ห้า ไม้มัน และตลอดจนไม้อื่น ๆ เกือบทุกชนิด เช่นไม้ปะมือ และบางครั้งก็ทำรังกับต้นไม้ซึ่งมีใบน้อยถ้าหากอยู่ในบริเวณที่มีเกสรดอกไม้มากและมีร่มไม้ร่มคอยกำบังฝนและแสงแดดได้ ผึ้งก็จะเลือกทำรังกับต้นไม้ได้เช่นกัน การเก็บน้ำผึ้งจากรังเฮี้ยนี้ต้องมีความชำนาญ มีประสบการณ์ในการสังเกตที่ควาธรรมชาติของผึ้งชอบอยู่อาศัยทำรังในอาณาบริเวณใด และเมื่อพบรังผึ้งเหล่านี้ในป่าชุมชนก็สามารถเก็บน้ำผึ้งได้เลย แต่เมื่อพบรังผึ้งเหล่านี้ในพื้นที่ทำกินของชาวบ้าน ซึ่งเป็นที่รู้จักกันดีและรู้จักนิสัยใจคอว่าเมื่อเก็บมาแล้วจะการแบ่งปันกันตามแต่ข้อตกลงฉันท์มิตรในแต่ละรายไป ในขณะที่เดียวกันบางครั้งผู้เก็บน้ำผึ้งอาจพบรังผึ้งเฮี้ยจำนวนไม่มากทำรังอยู่ในพื้นที่ทำกินของชาวบ้านที่อยู่ห่างไกลจากบ้านเจ้าของสวนและเจ้าของสวนไม่ค่อยให้ความสนใจเท่าใดนัก ในลักษณะนี้ ผู้เก็บน้ำผึ้งก็สามารถเก็บน้ำผึ้งได้โดยไม่ต้องบอกกล่าว ซึ่งเป็นเรื่องที่เขาใจกันทั่วไป เนื่องจากหมู่บ้านนี้เป็นหมู่บ้านขนาดเล็ก ชาวบ้านรู้จักนิสัยใจคอกันว่าแต่ละคนเป็นอย่างไร ทั้งนี้มักจะขึ้นอยู่กับความสนิทสนมใกล้ชิดมีความสัมพันธ์ระหว่าง

ผู้เก็บและเจ้าของที่แต่ละคนนั้นเป็นลักษณะใด วิธีการปฏิบัติต่อกันจึงไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัวในการแบ่งปันน้ำผึ้ง เนื่องจากพื้นที่การเก็บน้ำผึ้งเฮี้ยนั้นมีพื้นที่กว้างขวาง ไม่สามารถกำหนดว่าผึ้งจะทำรังในบริเวณใด ด้วยเหตุนี้การเดินทางเก็บน้ำผึ้งจากรังผึ้งเฮี้ยจึงต้องมีการวางแผนการเดินทางก่อนโดยการกำหนดทิศทางและอาณาบริเวณที่จะไปเก็บในแต่ละวัน ผู้เก็บน้ำผึ้งไม่สามารถรู้เลยว่าจะพบรังผึ้งบนต้นไม้ใดในบริเวณใด สิ่งนี้จึงเป็นเพียงแต่การคาดหมายจากประสบการณ์เท่านั้น ซึ่งในการเดินทางไปบางบริเวณที่คาดหมายนั้น บางครั้งก็เดินทางไปนั้นก็อาจจะไม่พบรังผึ้งในอาณาบริเวณนั้น การเดินเก็บน้ำผึ้งป่าจะทำการปีละ 2 รอบ คือในเดือนมีนาคม และเดือนเมษายน

ต้นผึ้งเลี้ยง ความหมายในที่นี้ไม่ได้หมายถึงการเลี้ยงผึ้งอยู่ที่บ้านหรือในบริเวณใกล้เลี้ยงที่มีการเอาใจใส่ดูแลทำรังให้อาหารแต่อย่างใด แต่หมายถึง ต้นไม้ใหญ่ที่มีผึ้งมาทำรังอยู่เสมอจำนวนหลายรังเป็นประจำทุกปี ซึ่งมักจะมีรังผึ้งประมาณ 5-20 รังต่อ 1 ต้น ส่วนมาก

จะอยู่ในป่าลึก ซึ่งที่เหล่านั้นก็อาจเป็นพื้นที่ทำกินของเพื่อนบ้านที่ได้ครอบครองพื้นที่ในการทำมาหากินมาก่อนตามวัฒนธรรมท้องถิ่น ในทางปฏิบัติที่เป็นที่ยอมรับและยึดถือเป็นประเพณีคือ หากผู้เก็บน้ำผึ้งคนใดได้มีการพบต้นผึ้ง หรือต้นไม้ที่มีผึ้งมาทำรังอยู่มากเหล่านี้อีกก่อน และได้มีการทำพิธีเลี้ยงผีนางไม้ที่ประจำต้นผึ้งนั้นแล้ว ก็จะมีสิทธิ์ในการเก็บน้ำผึ้งบนต้นไม้ต้นนั้น และจะเป็นของผู้ทำพิธีเลี้ยงผีนางไม้ต้นนั้นตลอดไป การทำพิธีเลี้ยงผีนางไม้ต้นนั้นจะมีการทำเช่นไหว้ด้วยรูปเทียนดอกไม้อีกหนึ่งไหว้โกหนึ่งคู่ ที่บริเวณโคนต้นไม้ต้นนั้น สามารถสังเกตเห็นได้อย่างชัดเจน สิ่งนี้จะเป็นการประกาศความมีเจ้าของของต้นผึ้งเลี้ยงนั้น ซึ่งทำให้ผู้เก็บน้ำผึ้งคนอื่นไม่กล้ามาเก็บน้ำผึ้งบนต้นไม้ดังกล่าว ในกรณีของนายอำนวนย ทิพย์มหารธรรมนั้น ในปัจจุบันเขามีต้นผึ้งเลี้ยงจำนวน 3 ต้น เป็นต้นผึ้งที่อยู่นอกพื้นที่ทำกินของเพื่อนบ้าน 1 ต้น อยู่ในพื้นที่ทำกินของเพื่อนบ้าน 2 ต้น ซึ่งอยู่ในสวนป่าเมียงของนายพล (ไม่ทราบนามสกุล) อยู่บ้านปางใน 1 ต้น มีรังผึ้งอยู่บนต้นไม้เต้า หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ต้นไหล ในปีนี้สามารถเก็บน้ำผึ้งรอบแรกในเดือนมีนาคม จำนวน 3 รัง เก็บรอบที่สองในปลายเดือนเมษายน มีจำนวน 6 รัง และแบ่งให้เจ้าของสวน ร้อยละ 20 จากน้ำผึ้งที่ได้ อีกต้นหนึ่งอยู่ในสวนของนาย สุเทพ เหล่ายาว เป็นต้นไม้เต้าเช่นกัน เก็บในรอบแรกยังไม่มีการทำรังในปีนี้อยู่และเมื่อเขาเดินติดตามดูในปลายเดือนมีนาคม ปรากฏว่าเริ่มมีผึ้งมาทำรังแล้ว 2 รังซึ่งคาดว่าผึ้งจะมากขึ้นอีก การเก็บแต่ละปีจะได้น้ำผึ้งประมาณ 50 ขวด ราคาน้ำผึ้งป่าขายในชุมชนราคาขวดละประมาณ 150 บาท ทั้งนี้ต้องแบ่งให้เจ้าของที่ดิน และเพื่อนร่วมงานบ้างตามความเหมาะสม

การเก็บน้ำผึ้งป่าในส่วนมากผู้เก็บน้ำผึ้งจะนำมาขายทั้งในชุมชน และนอกชุมชน ซึ่งมีผู้บริโภคนานาชาติ กลุ่มใหญ่ที่นิยมบริโภคน้ำผึ้งป่า เพราะเข้าใจว่ามีคุณค่าในการให้แร่ธาตุที่หลากหลาย ทั้งที่ในตลาดทั่วไปก็มีน้ำผึ้งที่มาจากผึ้งเลี้ยงจากรังจำนวนมากในปัจจุบัน หากแต่การขายน้ำผึ้งป่า หรือน้ำผึ้งตามบ้านต่างๆ ไปนั้น ไม่มีเอกสารกำกับรับรองคุณภาพแหล่งผลิต ทั้งมักมีการผสม หรือปลอมปนเป็นจำนวนมาก ผู้ที่มีความต้องการบริโภคน้ำผึ้งส่วนหนึ่งจึงไม่กล้าซื้อน้ำผึ้งป่าจากพ่อค้าเร่ที่ไม่รู้จัก แต่มักจะสั่งซื้อจากแหล่งที่เป็นที่รู้จักเท่านั้น ทำให้การขายตัวของการขายน้ำผึ้งป่าไม่เติบโตอย่างมากตามความต้องการของตลาด อย่างไรก็ตามความต้องการน้ำผึ้งป่าจากเครือข่ายการตระเวนขาย และส่งขายตรง และความต้องการรายได้เพิ่มขึ้นของผู้เก็บน้ำผึ้ง ก็ทำให้มีการเก็บน้ำผึ้งป่าเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งจะทำให้ปริมาณของผึ้งในป่าลดน้อยลงเรื่อยๆ ซึ่งทำให้เกิดขาดความสมดุล ของป่า เนื่องจากผึ้งเป็นตัวช่วยแพร่พันธุ์ให้พรรณไม้นานาพันธุ์ตามธรรมชาติที่สำคัญที่สุด นอกจากนั้นผึ้งก็เป็นวงจรของห่วงโซ่อาหารที่สำคัญอย่างหนึ่งเช่นกัน เมื่อจำนวนของผึ้งลดลง การแพร่พันธุ์ของพรรณพืชหลายชนิดก็ลดน้อยลง โดยเฉพาะพืชพรรณที่หายากบางชนิดที่ต้องอาศัยผึ้งและแมลงช่วยผสมเกสรเท่านั้นก็จะอยู่ในภาวะวิกฤต จากการสังเกต

และคลุกคลีกับชาวบ้านที่หมู่บ้านแม่กำปอง ชาวบ้านที่นี้ยังไม่เกิดความตระหนักในเรื่องการลดจำนวนลงของผึ้ง และความสำคัญของผึ้งต่อระบบนิเวศวิทยาป่าชุมชน เพราะยังไม่มีการสร้างความเข้าใจ และรณรงค์ในเรื่องนี้อย่างจริงจัง เพื่อลดการเก็บน้ำผึ้งป่าให้อยู่ในปริมาณที่พอเหมาะ คือเพียงพอบริโภคใช้เฉพาะในชุมชน และอาจส่งเสริมการเลี้ยงผึ้งรังในสวนป่า และในชุมชนทดแทน ทั้งจะเป็นการสะดวกและทำให้สามารถเก็บน้ำผึ้งในปริมาณมากขึ้น และมีรายได้เพิ่มขึ้น อีกทั้งจะก่อให้เกิดคุณประโยชน์อย่างมากมายต่อการขยายพันธุ์ของพรรณไม้ในป่าชุมชนอีกด้วย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright © by Chiang Mai University
 All rights reserved

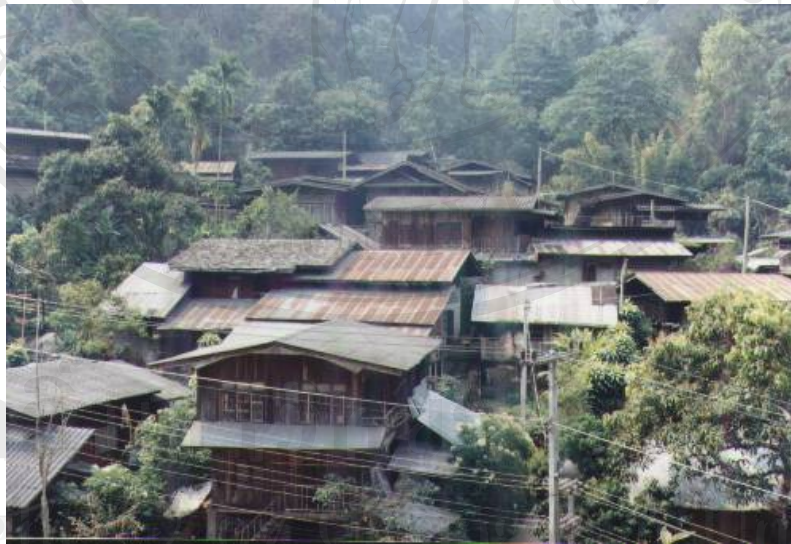

ภาคผนวก จ
ภาพที่อยู่อาศัย ภูมิทัศน์ และพรรณไม้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ทางเข้าหมู่บ้าน มีป่าชุมชน และสวนเมี่ยง รอบ ๆ

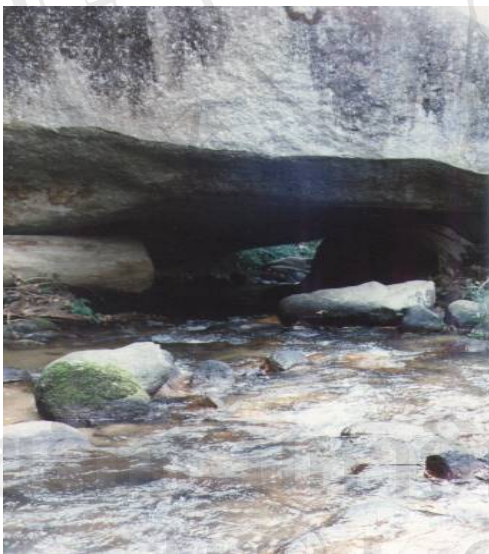

การปลูกบ้านเรือนของชาวบ้านแม่กำปอง

น้ำตกแม่กำปองชั้นบน

ผาน้ำลอด

หินมหัศจรรย์สามารถโยกได้

วัดคันทรพญา หรือวัดแม่กำปอง

ลวดลายพิมพ์บนเสาที่เป็นรูปดอกศิลปะล้านนา

ภาพจิตรกรรมผนังบนเพดานวิหาร
ผสมผสานศิลปะจีน

จิตรกรรมภาพผนังหลังพระประธาน

การแต่งกายของชาวบ้านในปัจจุบัน
เมื่อร่วมพิธีสำคัญ

พิธีผูกขวัญ

นักท่องเที่ยวที่มารับประทานอาหารในร้านของชาวบ้าน

ภูมิปัญญาพื้นบ้าน

หัตถกรรมจักสานไม้ไผ่ เพื่อใช้ในการผลิตเมี่ยง

ลิขสิทธิ์ © by Chiang Mai University
All rights reserved

นำไม้ไผ่มาทำเครื่องเรือนแบบประยุกต์

ตะกร้าขยะทำจากไม้ไผ่

ไผ่หนึ่งใบเมียงที่ทำจากต้นไม้

จักสานสุ่มไถ่

ตะกร้าเก็บใบเมี่ยง แบบหาบ
และแบบพาดบ่า

ชาวบ้านเก็บใบเมี่ยง

ขันโตก และเครื่องใช้ที่ผลิตด้วยไม้

ตะกร้าใหญ่เพื่อเก็บหินอย่างเป็นทางการ

ผลิตเครื่องดนตรีด้วยวัสดุธรรมชาติ

หัตถกรรมผลิตเครื่องใช้ต่าง ๆ

ครก และไม้ตีพริก ที่ผลิตแบบง่าย และใช้งานได้ดี

การเก็บสมุนไพรมาตาก และอบก่อนนำมาใช้

ศูนย์สมุนไพร มีการต้มสมุนไพรให้ผู้สัญจรผ่านไปมาได้ดื่มฟรี

ถนนคอนกรีตในซอยที่ลาดชัน
แต่สะอาด

เตาเผาขยะของหมู่บ้าน

การเก็บฟืนอย่างมีระเบียบ เพื่อใช้ในการนั่งเมียงและทำอาหาร

จุดตรวจ ควบคุมป้องกันการทำลายทรัพยากรป่าไม้ ใกล้กับหมู่บ้าน

สถานีเครื่องผลิตกระแสไฟฟ้าพลังน้ำ

ป้ายรณรงค์สร้างความตระหนักใน
การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

การบวชต้นไม้

ต้นไม้ใหญ่ในหมู่บ้าน

“เต่าฮีบ” เต่าหายากมาก เกือบสูญพันธุ์
กระดองเปิดปิดได้เหมือนบานประตู

ต้นดอกกำปอง

ภาคผนวก ฉ
รายชื่อสมุนไพร และต้นไม้ชุมชน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

สมุนไพรที่พบในชุมชนแม่กำปอง

รายงานโดยกลุ่มสมุนไพรหมู่บ้านแม่กำปอง
ผู้ให้ข้อมูลและร่วมศึกษา

1. พระองอาจ	ปัญญาธโร
2. นายเส่ง	ไชยพล
3. นายบุญ	พวกอินแสง
4. นายเพชร	ไทยสมุทร
5. นายถาวร	กิ่งแก้ว
6. นายพรหมมินทร์	พวงมาลา
7. นายนิรันดร์	บุญเนตร

ชื่อสามัญไทย	ชื่อท้องถิ่น	ชื่อสามัญไทย	ชื่อท้องถิ่น
1. กอรั้งกา	กอรั้งกา	14. การบูร,อบเชยญวน	อบเชย
2. กระฉิการ์	กระฉิการ์	15. กวาวเครือ	กว้าวเครือขาว
3. กระชาย	กระชาย	16. กวาวเครือ	กวาวเครือ
4. กระถิน	กระถิน	15. กุ่มน้ำ	กุ่มน้ำ
5. กระท้อน	บะตั้น	16. กุ่มบก	กุ่มบก
6. กระทุ้งหมาบ้า	ผักอ้วน	17. กระดังงาไทย	กระดังงา
7. กระบือเจ็ดตัว	กระบือเจ็ดตัว	18. กระดังงาสงขลา	กระดังงาสงขลา
8. กฤษณา	กฤษณา	19. กระทุ้งหมาบ้า	กระทุ้งหมาบ้า
9. กล้าย	กล้าย	20. กอมขม	กอมขม
10. กระดอม,จี่กาดง	บะหน้อยจา	21. กาหลง	กาหลง
11. กระตกรก เถาสิงโต	ผักข้าวนก	22. กำยาน	กำยาน
12. กระเพราะ	กอมก้อดำ	23. กุหลาบมอญ	กุหลาบมอญ
13. กาแฟ	กาแฟ	24. กุ่มบก	กุ่มบก
		25. โกสน	โกสน

ชื่อสามัญไทย	ชื่อท้องถิ่น	ชื่อสามัญไทย	ชื่อท้องถิ่น
26. ขนุน	บะหนุน	55. เจตมูลเพลิง	ปัดปิว
27. ขมิ้นชัน	ขมิ้นเหลือง	56. เจตมูลเพลิงแดง	ปัดปิวแดง
28. ขมิ้นอ้อย	ขมิ้นชันหัว	57. ถักรทอง	ถักรทอง
29. ขมิ้นเครือ	ขมิ้นเครือ	58. ชบา	ชบา
30. ข่อย	ข่อย	59. ชมพู่ น้ำดอกไม้	บะจมปู
31. ข่า	ข่า	60. ชะมวง	ชะมวง
32. ข้าวสาร	ข้าวสาร	61. ชวนชม	ชวนชม
33. จิง	จิง	62. ชะพลู	ปูลิง
34. จีกาแดง	จีการแดง	63. ชะอม	ผักหละ
35. จีเหล็กบ้าน	ต้นจีเหล็ก	64. ชุมเห็ดไทย	ชุมเห็ดไทย
36. เข็มขาว	ดอกเข็มขาว	65. ชิงช้าชาติ	ชิงช้าชาติ
37. เข็มแดง	ดอกเข็มแดง	66. ชำมะนาด	ชำมะนาด
38. เข็มป่า	ดอกเข็มป่า	67. คองคิง	คองคิง
39. คนทีสอ	ฝี่เสื่อน้อย	68. ดาวเรือง	คำบู้งู
40. คราม	คราม	69. ดีปลี	ดีปลี
41. กว่าต่ายหงายเป็น	กว่าต่ายหงายเป็น	70. เตี้ยหิน	บะเตี้ยหิน
42. คริสต์มาส	ต้นคริสต์มาส	71. โด่ไม่รู้ล้ม	หญ้า 32 อาก
43. คำเสด	คำเงาะ	72. ทองแตก	ทองแตก
44. คิงไซ้	ผักคำป็น	73. ต้อยตึง	ต้อยตึง
45. กุณ	ลมแล้ง	74. ตะขบ	บะตาขบ
46. แคน	แคน	75. ตะไคร้	จักไค
47. โลกกระดอม	หญ้าคูกถึง	76. ตะลิงปิง	ตะลิงปิง
48. งา	งา	78. ดินเป็ดฝรั่ง	ดินเป็ดฝรั่ง
49. จีวบ้าน	จีวแดง	79. ตำลึง	ผักแคบ
50. จอก	กะแหน	80. ตำแย	ห่านไก่
51. จันทน์แดง	จันทน์ผา	81. เตยหอม	เตย
52. จามจูรี/กำมปู	บะจำจา	82. แดงกวา	บะแตง
53. จำปา	จำปา	83. ถั่วฝักยาว	ถั่วฝักยาว
54. จำปี	จำปี		

ชื่อสามัญไทย	ชื่อท้องถิ่น	ชื่อสามัญไทย	ชื่อท้องถิ่น
84. ถั่วพู	ถั่วปู้	112. บุนนาก	บุนนาก
85. เถาคัน	หญ้าปกตอ	113. พรงญี่ปุ่น	พรงญี่ปุ่น
86. เถาวัลย์เปรียง	เถาวัลย์เปรียง	114. ประทัดจีน	ประทัดจีน
87. เถาเอ็นอ่อน	เถาเอ็นอ่อน	115. ปอบิด	ปอบิด
88. ทรงบาดาล	ทรงบาดาล	116. ปีบ	กาสะลอง
89. ท้อ	ท้อ	117. เปล้าน้อย	เปล้าน้อย
90. ทองกวาว	ต้นกว่า	118. ผักโขมหนาม	ผักหมหนาม
91. ทองพันชั่ง	ทองพันชั่ง	119. ผักกาดน้ำ	หญ้าเอ็นหยัด
92. ทองหลางดำ	ทองหลาง	120. ผักโขม	ผักหม
93. เทพทาโร	ส่งไก่	121. ผักคราดทะเล	ผักเพ็ดต้น
94. ทับทิม	บะก้อ	122. ผักชี	ผักจี
95. ท้ายายม่อม	หญ้าลิงจ๋อน	123. ผักชีล้อม	ผักแปม
96. เทียนดอก	เทียนบ้าน	124. ผักบั้ง	ผักบั้ง
97. เทียนแดง	ไฟเดือนห้า	125. ผักปราบ	ผักปราบ
98. ไทรช้อย	ต้นไทร	126. ผักปลั่ง	ผักปลั่ง
99. นมแมว	นมแมว	127. ผักเป็ดแดง	ผักเป็ดแดง
100. น้อยหน้า	บะน้อยแน่	128. ผือก	ผือก
100. นางแย้ม	ปิ้งสมุทร	129. ฝรั่ง	บะก้วย
101. น้ำนมราชสีห์	หญ้าน้ำหมึก	130. ฝอยทอง	เครือขาวคำ
102. นุ่น	จิว	131. ฝางเสน	ไม้ฝาง
103. เนียมหูเสือ	หอมควนหลวง	132. ฝ้าย	ฝ้าย
104. บวบกลม	บะนอยกลม	133. ฝิ่นต้น	ฝิ่นต้น
105. บวบเหลี่ยม	บะนอยเหลี่ยม	134. พญาษา	พญาษา
106. บูกคางคก	บูกคางคก	135. พญาตัดบรรณ	ไม้ดินเป็ดเจ็ดง่าม
107. บอระเพ็ด	จุ่มจะลิง	136. พนมสวรรค์	นมสวรรค์
108. บอระเพ็ดพุงช้าง	บอระเพ็ดพุงช้าง	137. พริกจีหนู	พริกเต้
109. บัวบก	ผักหนอก	138. พลุ	ใบปู้
110. บานบุรี	บานบุรี	139. พลุขาว	ขาวตอง
111. บานไม่รู้โรย	อกตะหล่อม	140. พะยอม	พะยอม

ชื่อสามัญไทย	ชื่อท้องถิ่น	ชื่อสามัญไทย	ชื่อท้องถิ่น
141. พันงูขาว	หญ้าควายงู	170. มะไฟ	บะไฟ
142. พันงูเขียว	พันงูเขียว	171. มะม่วง	บะม่วง
143. พันงูแดง	ควายงูน้อย	172. มะยม	บะยม
144. เพกา	บะลิดไม้	173. มะระ	บะห้อย
145. พิกุล	ดอกแก้ว	174. มะละกอ	บะก้วยเตด
146. พิลังกาสา	ผักจ้ำ	175. มะลิ	มะลิ
148. พยัพเมฆ	หญ้าหนวดแมว	176. มะแว้งต้น	บะแคว้งขม
149. พุดซ้อน	ดอกพุด	177. มะแว้งนก	บะแคว้งนก
150. พุทธรักษา	บอระวง	178. มันเทศ	มัน
151. พู่ระหง	พู่ระหง	179. มันสำปะหลัง	มันสำปะหลัง
152. ไพล	ปูลุย	180. แมงลัก	กอมก้อขาว
153. พัก	บะพักหม่น	181. โมกมัน	ไม้โมก
154. พักทอง	บะพักแก้ว	182. ไมยราบ	หญ้าจียอบ
155. ฟ้าทะลายโจร	ฟ้าทะลายโจร	183. มะหาด	บะหาด
156. มะกรูด	บะขูด	184. ขอ	บะตำเสื่อ
157. มะกล่ำตาหนู	มะกล่ำตาหนู	185. ยี่โถฝรั่ง	ยี่โถฝรั่ง
158. มะขาม	บะขาม	186. ยูคาลิป	ยูคาลิป
158. มะขามป้อม	บะขามป้อม	187. ยี่โถ	ยี่โถ
159. มะเจือพวง	บะแคว้ง	188. ระวังบพิษ	ระวังบพิษ
160. มะเจือจั้น	บะเจือแจ้	189. ราชาวดี	ราชาวดี
161. มะเจือเทศ	บะเจือส้ม	190. รักเร่	รักเร่
162. มะเจือยาว	บะเจือห้าไม้	191. รางจืด/ยาเขียว	เครือน้ำแห้ง
163. มะเคื่อหอม	บะเคื่อ	กำลังช้างเผือก	
164. มะคั้น	บะคั้น	192. ราชตรี	ราชตรี
165. มะตุม	บะป็น	193. ร่ว/หมากอี่	บะอี่
166. มะนาว	บะนาว	194. ลั่นทมขาว	จุ่มป่าลาวขาว
167. มะปราง	บะพาง	195. ลั่นทมแดง	จุ่มป่าลาวแดง
168. มะพร้าว	บะป้าว	196. ลำโพง	บะเจือบ้า
169. มะเฟือง	บะเฟือง	197. ลำไย	ลำไย

ชื่อสามัญไทย	ชื่อท้องถิ่น	ชื่อสามัญไทย	ชื่อท้องถิ่น
198. ลูกใต้ใบ	บะขามป้อมดิน	226. สับปะรด	บะขะหนัด
199. เล็บครุฑ	เล็บครุฑ	227. สาบเสือ	หญ้าเมืองววย
200. เล็บมือนาง	เล็บมือนาง	228. เสลดพังพอน	เสลดพังพอนตัวปู่
201. เลี่ยน	เลี่ยน	228. เสลดพังพอนตัวเมีย	เสลดพังพอนตัวเมีย
202. วาสนา	วาสนา	229. หงอนไก่	ดอกค้ายหงอนไก่
203. ว่านกลีบแรด	ว่านทึบแฮด	230. หนอนตายอยาก	หนอนตายอยาก
204. ว่านงาช้าง	ว่านงาช้าง	231. หญ้าคา	หญ้าคา
205. ว่านจ๊กมดลูก	ว่านจ๊กมดลูก	232. หญ้าปักกิ่ง	หญ้าปักกิ่ง
206. ว่านดินตะขาบ	ว่านจ๊กเข็บ	233. พยับเมฆ	หญ้าหนดแมว
207. ว่านธรณีสาร	ว่านธรณีสาร	235. หญ้าเหี่ยวหมู	หญ้าเหี่ยวหมู
208. ว่านน้า	ว่านค้ำคว	236. หนุมานประสาน-	หนุมานประสาน-
209. ว่านเพชรสังฆาต	เพชรสังฆาต	กาย	กาย
210. ว่านหางจรเข้	ว่านหางจรเข้	237. หมามุ่ย	บะเหนียง
211. ว่านหางช้าง	ว่านมีดยับ	238. หมาก	หมาก
212. ว่านหางนาค	ลิ้นมังกร/ลิ้นขม	239. หมากผู้หมากเมีย	หมากปู่หมากแม่
213. สนแผง	สนแผง	240. หว่า	บะเกี๋ยง
สนหางสิงห์		241. หอมเล็ก	หอม
214. สนู่แดง	สนู่เลือด	242. หางไหล	หางไหล
215. สมอพิเภก	สมอพิเภก	243. เหงือกปลาหมอ	เหงือกปลาหมอ
216. สารภี	สารปี	244. โหระพา	ก้อมก้อดำ
217. ส้มเช้า	ส้มเช้า	245. อบเชย	อบเชย
218. ส้มป่อย	ส้มป่อย	246. อ้อย	อ้อย
219. ส้มโอ	บะโอ	247. อักคิทวาร	อักคิทวาร
220. สลอด	บะหลอด	248. อินทนิลน้ำ	ไม้ป้วย
221. สลัดไต่บ้าน	สลัดไต่บ้าน	ตะแบกน้ำ	
222. สะตอ	สะตอ	249. เอื้องหมายนา	เอื้องหมายนา
223. สามสิบกลีบ	สามสิบกลีบ		
224. สะระแหน่	หอมด่วน		
225. สัก	สัก		

สมุนไพรอื่นๆ ที่ยังไม่สามารถระบุชื่อสามัญ

(บางชนิดมีอยู่ในรายชื่ออาหารและรายชื่อต้นไม้แล้ว)

ชื่อท้องถิ่น

250. หน้าคมบง
251. ไม้บะหลอค
252. สะพานก้น
253. ไม้ปง
254. ไม้ข้าวสาน
255. เครือไส้จ้ง
256. หน้าฝากควาย
257. ไม้แก้ฮากขาว
258. ใบหนาคำ
259. ฮอดหม่อน
260. หน้าตองกง
261. ไม้ยมว
262. หน้าขี้ตูด
263. อ้อยดำ
264. ้งอนตากหงาย
265. เครือหัวข้าวเย็นเหนือ
266. เครือหัวข้าวเย็นใต้
267. ตานเดี่ยว
268. บัวลาขาว
269. บัวลาดำ
270. เตื่อยหิน
271. ผักคืด
272. ฝุงคอม
273. หน้าไทร

ชื่อท้องถิ่น

274. ไม้เฮี้ย
275. ห้สะกิ้น
276. ก้วยตึบ
277. หน้าบ้งเต่า
278. หน้าไฟแจ้
279. ผักเปี้ยว
280. ตาเหือน
281. สุรปิดดำ
282. เต้าสามแฮ้ง
283. หน้าคอตุง
284. อ้อมจ้ง
285. ว่างจาง
286. ต้นขอ
287. เครือเจน
288. หน้าหวายหนู
289. ไม้แม่กำ
290. หน้าชะอวย
291. กำล้งเสื่อโคร้ง
292. ไม้ป่าอ้า
293. สานคืด
294. กำล้งควายหงาน
295. กำล้งจ้งสาร
296. คีงูว้า
297. กวางเขายี
298. เครือเขามวก
299. ขี้เปี้ยลูกฟ้อน
300. พญาเสื่อโคร้ง

301. เป่าเลือด	331. เป่าน้อย
302. ผักไผ่	332. เป่าหลวง
303. ปั่นดง	333. เตื่อขาว
304. ข่าหุด	334. บ่าน้ำ
305. กำลั้งเจ็ดแสน	
306. เครื่องเขาหอม	
307. เครื่องเขาขม	
308. ตั่งเครื่องคำ	
309. ก้องแกบ	
310. ม่วงเครื่อง	
311. ส้อสะพายควาย	
312. หญ้าคดหมา	
313. ไม้มะดุก	
314. ไม้ป่าเกือบ	
315. ไม้ก่อกองหมาก	
316. ไม้ตะไคร้ตัน	
317. ไม้พลูตัน	
318. ไม้ผาเป็ง	
319. ไม้ตีนนก	
320. ไม้ข้างแดง	
321. ไม้ข้างปอย	
322. เครื่องกลางเย็น	
323. ไม้วัด	
324. กูดอ้อม	
225. สร้อยห้วย	
326. ปอเทียน	
327. หลังสามเทียน	
328. ไบหนาด	
329. สีเสื่อน้อย	
330. สักค่าน	

ต้นไม้ในป่าชุมชนแม่กำปอง

ผู้ศึกษาและให้ข้อมูล

1. เส่ง ไชยพล
2. บุญ พวกอินแสง
3. พัด พวงย้อยแก้ว
4. สุรพล กิ่งแก้ว
5. พระรองอาจ ปัญญาธโร

(เปรียบเทียบชื่อท้องถิ่นสามัญและทางวิทยาศาสตร์
จาก “ต้นไม้เมืองเหนือ” โดย การ์ดเนอร์ ไชมอน และ
คณะ)

ชื่อท้องถิ่น/สามัญ

1. ส้านหิง ส้านหิน
2. ส้านซ้าง ส้านนกลปล้า
3. จำปา จำปาทอง
4. จำปีป่า
5. ปอแฮด
6. ดงดำ
7. นมจั่ว
8. สะบันงาป่า ป่าหนันซ้าง
9. สะบันงา กระดังงาไทย
10. ยางโอน ยางพาย
11. ผักกุ่ม กุ่มน้ำ
12. ขางขาว มะดุก
13. ตั่วขน
14. ตั่วเกลี้ยง
15. มะคะหลวง
16. มะคะ ชะมวง

ชื่อท้องถิ่น/สามัญ

17. มะคะ
18. นุนนาค
19. สารภี
20. มะแคว้นป่า ตะขบป่า
21. เมียง
22. ทะโล้ มังตาน
23. เมียงผี
24. ปั้นม้า สารภีป่า
25. ซ้าส้าน
26. ยางเหียง
27. จั่ว จั่วแดง
28. จั่วขาว
29. ปอบ้าน ปอขาว
30. ปอต้อก
31. ปอฟาน ปอขนุน

ชื่อท้องถิ่น/สามัญ

32. ปอฝ้าย
33. ปอหูช้าง จำปาแขก
34. ปอกกลุ่ม ตาปลา
35. มะมุ่น
36. กำจัดต้น มะข่าง
37. กอมขน มะยมป่า
38. กอมขม ดิงดูตัน
39. มะแฟน ปี
40. มะตั้น กระท้อน
41. ยมแดง
42. กอแซะ
43. บ่อม
43. มะขม
44. เน่าใน ไครัมย์ด
45. มะดุก
46. ลำไยป่า
47. มะคำดีควาย
48. มะม่วงจีใต้
49. มะม่วงจิ้งหรีด
50. มะเหล่ยมหิน มะผด
51. มะกอกกุก
52. กู้ก อ้อยช้าง
53. พระเจ้าห้าพระองค์ ตะโก
54. มะโหกแดง มะกล่ำตัน
55. สะตอ
56. ยมหิน สะเดาช้าง
57. ลูน ชัยพฤกษ์
58. ขี้เหล็กป่า แสมสาร
59. ขี้เหล็ก ขี้เหล็กหลวง

ชื่อท้องถิ่น/สามัญ

60. ชุมเห็ดเทศ ชุมเห็ดใหญ่
61. กำว ทองกวาว
62. ทองเดือนห้า ทองหลวง
63. ประดู่ป่า
64. ปี่จั่น ปี่พง
65. นางพญาเสือโคร่ง
66. จำปีดง ตะเกรา
67. ส้มป้อม เงียงพรัานางแอ
68. สมอพิเภก
69. ชมพูป่า
70. บะเกียง หว่า
71. มะห้า
72. ห่าขี้แพะ หว่า
73. ยี่ง่ง
74. อินทนิลน้ำ
75. ตุ่มเต็น ลำพูป่า
76. มือพระนารายณ์
77. พระเจ้าร้อยท่า
78. ต้างหลวง
79. ฝี่เสื่อ
80. คางคาก หมี่
81. อนุป่า
82. พะพ้านกั้น
83. ฝี่เสื่อขาว
84. เข็มป่า
85. ยาแก้มะโหกโดน
86. กุหลาบพันปี*(คำแดง)
87. มะจำก้อง กระจูดไก่อ
88. เหมือดหอม มะยาง

ชื่อท้องถิ่น/สามัญ	ชื่อท้องถิ่น/สามัญ
89. เหมือดคอย	119. มะกั้งคง
90. เหมือดหลวง	120. มะขามป้อม
91. กายาน	121. จี๋หนอนคาย หัด
92. ดินเป็น พญาสัตบรรณ	122. หม่อนหลวง
93. ไคร้บัก ราชาวดี	123. ขนุนป่า หาด
94. แกลหาง่าง	124. กร่าง ไทร
95. มะลิดไม้ เพกา	125. ไทร
96. กาชะลอง ปิป	126. เต๋อใบใหญ่ เต๋อหว่า
98. สัก	127. ไทรช้อย
99. ซาแป้น ฝ้าขาว	128. มะเต๋อวาง
100. สักจี๋ไก่ มันพร้าว	129. ไซ
101. กาสามปีก	130. มะเต๋อหอม เต๋อขน
102. มะพร้าวรกกา	131. มะเต๋อปล้อง
103. ทองลาด	132. ผักเอือด เลียบ
104. ตะไคร้ตัน	133. มะเต๋อเกลี้ยง
105. ดอกจุ่ม หมี่หมื่น	134. โพขึ้นก
106. เทพทาโร จวงหอม	135. ผักเลือด
107. อบเชย	136. กำลิ่งเสื่อโคร่ง
108. ทังใบช่อ	137. ก่อเคื่อย
109. เหมือดคนตัวผู้	138. ก่อหยม
110. ไม้หอม กฤษณา	139. ก่อหรั่ง
111. เม่าซ่าง	140. ก่อหมุดอย
112. มะเม่าสาย	141. ก่อแป้น
113. มะไฟ	142. ก่อลิม
114. ดีหมี	143. ก่อใบเลื่อม
115. เป้าใหญ่	144. ก่อหม่น
116. ไคร้หน้า	145. ก่อพวง
117. ปอจี๋แฮด ทองแตบ	146. ก่อก้างค้าง
118. ปอแตบ	147. ก่อค้าง

ชื่อท้องถิ่น/สามัญ

148. ก้อนก
149. ก่อหัวนก
150. ก่อดำ
151. ก่อเตี้ย
152. ก่อสี่เสียด
153. ก่อพะพะ
154. ก่อแดง
155. ก่อตากลอย
156. ก่อแงะ
157. ก่อกระดุม
158. ก่อแอบ
159. จันทน์ผา
160. ค้อ
161. ค้อคอย
162. เต่าร้าง เขื่อนหลวง
163. หมาก
164. หมากเอี้ยก
165. เกี้ยเปลือกบาง สนสามใบ
166. เกี้ยเปลือกดำ สมสองใบ
167. ปรงเขา
168. มหาสแดง
169. ต้นกำปอง
170. ต้นคำขาว

พืชพรรณไม้ที่แม่บ้านใช้ประกอบในการทำอาหารใน

ชุมชนแม่กำปอง

- ชื่อผู้ให้ข้อมูล
1. วันเพ็ญ ทิพย์หาวัน
  2. กาบแก้ว ไทยกรณ์
  3. วิไล ทิพย์หาวัน
  4. จันทรสม กิ่งแก้ว
  5. บุญศรี พวงมาลา (เปรียบเทียบ

ชื่อพรรณไม้ในภาษาท้องถิ่น สามัญและภาษาทาง
วิทยาศาสตร์กับวัฒนธรรมการกินของคนเมืองน้ำพริก
และผักพื้นบ้านล้านนา โดย ฉลาดชาย รมิตานนท์
(และคณะ)

ชื่อท้องถิ่น/ชื่อสามัญ	ชื่อท้องถิ่น/ชื่อสามัญ
1. ข้าหลวง ข่าหลวง	16. ผักปลาบ
2. ซางหนาม ฝัหนาม ฝั	17. ผักบั้ง ผักปลั่ง
3. ตั้งหลวง ตางหลวง	18. ผักจุ่มป่า ผักปอด
4. ถั่วปี ถั่วพุงหมู	19. ผักปุย้า ซ้าเลือด
5. บะแคว้งกุลา	20. ผักเผ็ด ผักคลาด
6. บ่าแปป ถั่วแปป	21. ผักไผ่
7. บะกอก กูก มะกอก	22. ผักเลี้ยว ชงโค
8. บะเต็ง แดงกวา	23. ผักหนอก บัวบก
9. บะหนูน ขนุน	24. ผักอันอ้อ ผักชีล้อม
10. บะห้อยนก มะระขึ้นก	25. ผักฮากกล้วย ผักกระสัง
11. ผักกูด ผักกูดขาว	26. ผักฮ้วนหมู กระทุงหมาบ้า
12. ผักขี้หูด ผักเบ็ก	27. ผักเหือด เลียบ
13. ผักคาวตอง	28. ผอยทอง
14. ผักแคบ ตำลึง	29. มะเขือแจ้ มะเขือขึ้น
15. ผักเชียงดา ผักเจียงดา	30. มะเดื่อเกลี้ยง มะเดื่อชุมพร

ชื่อท้องถิ่น/ชื่อสามัญ

31. มะนอยจา จี้กาดง
32. มะฟักแก้ว ฟักทอง
33. มะริดไม้ เพกา
34. อาวแดง กระจงแดง
35. จักไค ตะไคร้
36. พริกแต่ พริกขี้หนู
37. มะขาม
38. บะถั่วเน่า ถั่วเหลือง
39. มะเขือปู้ มะอึก
40. ส้มมะนาว มะนาว
41. หอมบัว หอม
42. ฟักหอมป้อม ฟักซี่
43. หอมเตียม กระจง
44. พริกหนุ่ม พริก
45. เพี้ยฟาน
47. ฟักข้าง
48. ฟักซี่
49. ฟักสะเลียมด
50. ฟักตัว
51. ฟักกาด
52. ฟักคะน้ำ
53. ฟักกระถิน
54. ใบเมียง
55. มะเขือเครือ
56. กระหล่ำปลี
57. อัมกบ
58. ฟักจ้ำ
59. ฟักหม
60. สะเรียมหอม

ชื่อท้องถิ่น/ชื่อสามัญ

61. ฟักแปม
62. ฟักบั้งส้ม
63. ฟักเรื่อน
64. ฟักหวาน
65. ใบมะกรูด
66. ใบตองหม
67. ดอกดิงลาว
68. ดอกหมากผู้
69. ฟักฮาก
70. บ่าบอย
71. ใบสักค่าน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

รายชื่อผู้ให้ข้อมูล

กรรมการท่องเที่ยว 7 คน

1. นายพรหมมินทร์	พวงมาลา
2. นายรองจำรัส	ไทยสมุทร
3. นายอนันต์	ไทยกรณ์
4. นายยุทธ	จันทยา
5. นายแก้ว	กิ่งแก้ว
6. นายสุเทพ	กิติคุณ
7. นางประพิศ	นงยา

กรรมการหมู่บ้าน 9 คน

1. ผู้ใหญ่บ้านพรหมมินทร์	พวงมาลา
2. นายแก้ว	กิ่งแก้ว (ป้องกันรักษา)
3. นายธานี	พวงอินไทล (ศึกษา/วัฒนธรรม)
4. นายเพชร	ไทยสมุทร (กิจการ/ปกครอง)
5. นายอนันต์	ไทยกร (สาธารณสุข)
6. นายทองใบ	พวงเรืองแก้ว (การคลัง/การเงิน)
7. นายประสิทธิ์	ศรีดาว (สวัสดิการ/สังคม)
8. นางเกสร	เสทระยะ (กิจการสตรี)
9. นายเสนา	วงศ์ด้อย (อนุรักษ์ธรรมชาติสิ่งแวดล้อม)

ผู้เอนำไปตรวจ

คุณบุรุษ   ศิลปโอฟารกุล   น้ำปลอดภัย

พัฒนาการ

1. นายเฟชัญญ	กลีบเมฆ

สาธารณสุข

1. นาง สุภาพร	ใจอ้าย เจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน

เจ้าหน้าที่ส่งเสริมประจำศูนย์ โครงการหลวงตีนตก

1. นายไทยรัฐ   สิทธิพานิช

ผู้ให้ข้อมูลเรื่องสัตว์ป่าต้นไม้

1. นายบุญแสง	ไชยพล	
2. นายสมบุญ	พวกอินแสง	
3. นายอำนาจ	ทิพย์มหารรรณ	
4. นายถนอม	สุนันดา	
5. นายประดิษฐ์	กาชัย	
6. นางสาว	วรรณะ	
7. นายเอ็ด	แสนมงคล	
8. นายธีระยุทธ	เรือนคำงาม	
9. นายถวิล	ทะลาบูล	
10. นายสมศักดิ์	พระกา	
11. นายคำ	นิลดาทิพย์	
12. นางบุญศรี	พวงมาลา	} แม่บ้านทำอาหาร+ขนม
13. นางวันเพ็ญ	ทิพย์มหารรรณ	
14. วิไล	ทิพย์มหารรรณ	
15. จันทร์สม	กิ่งแก้ว	

ผู้ให้ข้อมูลเรื่องวัฒนธรรม

1. นายบุญเลิศ	ไทยกรณ์
2. นายบุญแสง	ไชยพล
3. นางวรรณา	กิติคุณ
4. นายคำ	นิลดาทิพย์
5. พระองอาจ	ปัญญาธโร
6. พระอธิการเฉลิม	แสนคำมงคล
7. นายประเสริฐ	ธรรมวงศ์ (มักคุเทศก์ ชุมชน)
8. นางปิมปา	ทิพย์มหารรรณ

9. นายสุพัทธ์	ชัยกุล (น้องของปีมปาเลี้ยงวัว 12 ตัว)
10. นายบุญ	พวงอินแสง
11. นายเพชร	ไทยสมุท
12. นายถาวร	กิ่งแก้ว
13. แม่หลวง	บุญศรี พวงมาลา

กลุ่มนักท่องเที่ยว

1. Mr. peter Bellaf	German
2. Ms. Helga Koepre	German
3. Mr. Christopher Hiomis	England
4. Mr. Kevin Gee	Cannada
5. Mr. Andrew Baum	England
6. Mr. Paul Crema	Cannada
7. Ms. Ingrid Barasley	Australia
8. Ms. Bianla Horwitz	Australia
9. Mr. John Water	USA.
10. Mr. Sayuri Ishiguro	Japan
Mr. John Ross Gathright	แคนาดา/ญี่ปุ่น /ฝ่ายผลิตงานExpo Japan และเป็นพิธีกร นักปั่นต้นไม้เพื่อส่งเสริมสิ่งแวดล้อม
Mr. Shinji Kawamura	ผู้อำนวยการถ่ายภาพยนตร์ทีวี นาโกย่า
Mr. Yukio Goto	ช่างภาพทีวี นาโกย่า ถ่ายภาพสิ่งแวดล้อม และถ่ายภาพปั่นต้นไม้
Ms. Minori Aida	ผู้แปลภาษาไทย อังกฤษ ญี่ปุ่น

กลุ่มนักท่องเที่ยวไทย

1. นายทองสุข	ยะตุ้ย
2. นายประเสริฐ	ธรรมวงศ์
3. นายสมโชค	คุมสอนง ข้าราชการมหาวิทยาลัยมหิดล
4. นายกิตติ	กิตติกาญจนภา เกษชกร
5. นางพัฒนา	กิตติกาญจนภา พยาบาล
6. นายแสงสว่าง	ทรงประสพ ป่าไม้

7. นางเนาวรัตน์	บุญรักษ์ พยาบาล
8. นส.สุรีย์	การประกอบ พยาบาล
9. นส.วรรณรัตน์	ศิริพงศ์ พยาบาล
10. นส.อัญชลี	สิวนกา
11. นส.สุภาพร	ทะทีบ
12. นส.จุฬารณ	วงศ์แก้วเขียว
13. นส.พัชรีณี	ทะทีบ
14. นายรุ่ง	เกษมสถิตย์ต่อนันต์ หัวหน้าผู้ประสานงาน บริษัทเอเชียโปรดักชั่นเซอร์วิส จำกัด

เจ้าของบ้านพัก

1. นางอัมพร	ทะอุด
2. นายบุญแสง	ไชยพล
3. นางปิมปา	ทิพย์มหาวรรณ
4. นางบุญศรี	พวงมาลา
5. นางวรรณณา	กิติคุณ
6. นายคำ	นิลดาทิพย์
7. นางจันทร์เป็ง	พวงวงศ์แก้ว
8. นายพรหมมินทร์	พวงมาลา

สหกรณ์ ไฟฟ้า

1. นายสุเทพ	กิติคุณ ประธาน
2. นายจำรัส	ไทยสมุทร ผู้ตรวจติดตามภายใน
3. นายขุนายทซ์	จันยา เลขา
4. นายจำรัส	ไทยสมุทร รองประธานฝ่ายธุรการ/สนับสนุนโครงการ
5. นายประสิทธิ์	ศรีดวง รองประธานฝ่ายวางแผน/บริหารโครงการ
6. วันเพ็ญ	พรหมอินตา ฝ่ายธุรการและบุคคล
7. นายอรุณ	พวงเรือนแก้ว ฝ่ายการเงิน
8. นายวารินทร์	ธรรมวงศ์ ฝ่ายประชาสัมพันธ์
9. นางสุนีย์	ตะอุด โครงการร้านค้าสหกรณ์
10. นางวันเพ็ญ	ทิพย์มหาวรรณ โครงการร้านค้าสหกรณ์

11. นายบุญเลิศ	ไทยกรณ์ โครงการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
12. นายอำนาจ	น้อยวรรณ โครงการโรงไฟฟ้าพลังน้ำ
13. นายประดิษฐ์	ถมยา โครงการให้บริการเงินกู้

กลุ่มเครื่องเรือน

1. นายบุญเลิศ	ไทยกรณ์
2. นายประดิษฐ์	ถมยา
3. นายบุญเดือน	พวงมาลา

ดนตรีพื้นเมือง

1. นายประดิษฐ์	ถมยา
2. นายอนันต์	ไทยกรณ์
3. นายดวงจันทร์	ไทยตัน
4. นายประเสริฐ	ธรรมวงศ์
5. นายนิคม	ไชยพล
6. นายถวิล	ทะเลบูล
7. นายบุญเลิศ	ไทยกรณ์
8. ปองพล	เฮือนคำมูล
9. นายรัฐพงศ์	ทะเลธา
10. นายสุรพล	กลิ้งแก้ว

กลุ่มนวดแผนไทย

1. นางดาริน	ธรรมวงศ์
2. นางดาเรศ	ทะเลธา
3. นางวันเพ็ญ	พรอินตา
4. นางกานแก้ว	เจริญทรัพย์
5. นางบัวซอน	อุ้นเรือน
6. นางสินวล	พวงฮ้อยแก้ว
7. นางสีเนียม	งามลอ
8. นายอนันต์	ไทยกรณ์

9. นางฟองนวล พวงช้อยแก้ว

คนนำเข้าป่าเก็บผึ้งและให้ข้อมูลการเก็บน้ำผึ้งป่า

1. นายอำนาจ น้อยวรรณ

กลุ่มสมุนไพรร

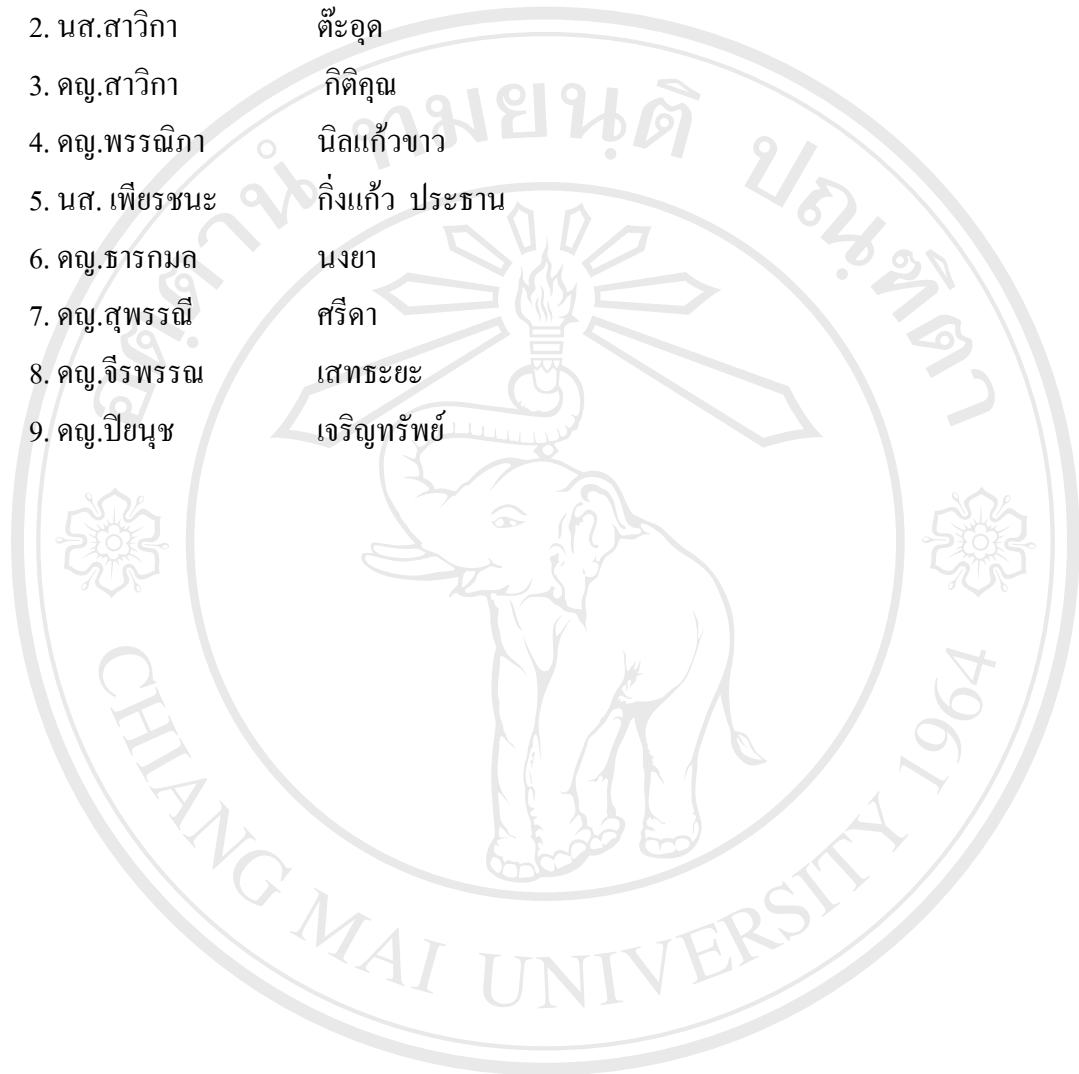
1. นายบุญเส่ง	ไชยพล
2. นางบุญศรี	พวงมาลา
3. นายพรหมมินทร์	พวงมาลา
4. นายสมบูรณ์	พวงอินแสง
5. นายอำนาจ	ทิพย์มหาวรรณ
6. นายถนอม	สุนันตา
7. นางสังวร	วรรณะ
8. นายประเสริฐ	ธรรมวงศ์ (มักคุเทศก์ ชุมชน)
9. นายสุพัทธ์	ชัยกุล
10. นายบุญ	พวงอินแสง
11. นายเพชร	ไทยสมุทร
12. นายถาวร	กิ่งแก้ว

กลุ่มตีเหล็ก

1. นายประสิทธิ์	ศรีดวง ประธานกลุ่ม
2. นายสมศักดิ์	กิ่งแก้ว
3. นายสมศักดิ์	ทิพย์มหาวรรณ
4. นายประยุทธ์	ชันยา
5. นายอำนาจ	น้อยทา
6. นายทนายวี	สุนันตา
7. นายอ้าย	หล้าเจริญ

กลุ่มเพื่อนรำ

1. คณ.มะลิวัลย์	พวงเรือนแก้ว
2. นส.สาวิกา	ต๊ะอุค
3. คณ.สาวิกา	กิติคุณ
4. คณ.พรรณนิภา	นิลแก้วขาว
5. นส. เพ็ชรชนะ	กิ่งแก้ว ประธาน
6. คณ.ธารกมล	นงยา
7. คณ.สุพรรณิ	ศรีดา
8. คณ.จิรพรรณ	เสทชะยะ
9. คณ.ปิยนุช	เจริญทรัพย์

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright © by Chiang Mai University
 All rights reserved

แบบสอบถาม

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

แบบสอบถามผู้นำชุมชน

(หากมีที่กรอกข้อมูลไม่พอในช่องว่างให้ บันทึกต่อในด้านหลัง และเขียนระบุหัวข้อให้ชัดเจน)

วันที่เก็บข้อมูล ครั้งที่ 1.....2.....3.....4.....

ผู้เก็บข้อมูล .....

1. ชื่อ-นามสกุล..... อายุ..... เพศ..... ระดับการศึกษา..... ที่อยู่อาศัย.....

ฐานะทางสังคม..... หน้าที่/บทบาทในสังคม/ชุมชน.....

อาชีพ..... หน่วยงาน.....

ในกรณี เป็นกลุ่มผู้นำ ให้ระบุชื่อกลุ่ม ..... จำนวน.....คน

รายชื่อผู้ร่วมให้ข้อมูลทั้งหมด.....

2. ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของชุมชนแม่กำปอง

2.1 สถานที่ตั้งของชุมชน.....ประวัติศาสตร์ของชุมชน....จำนวนประชากรทั้งหมด

..... จำนวนหลังคาเรือน..... อาชีพ หลัก..... อาชีพ

รอง..... อาชีพเสริม.....

2.2 คณะกรรมการต่างๆ ในชุมชน และจำนวนคณะกรรมการ และหน้าที่บทบาทของแต่ละกลุ่ม

ก. ชื่อคณะกรรมการ.....จำนวนกรรมการ.....

บทบาทหน้าที่.....

ข. ชื่อคณะกรรมการ.....จำนวนกรรมการ.....

บทบาทหน้าที่.....

ค. ชื่อคณะกรรมการ.....จำนวนกรรมการ.....

บทบาทหน้าที่.....

ง. ชื่อคณะกรรมการ.....จำนวนกรรมการ.....

บทบาทหน้าที่.....

จ. ชื่อคณะกรรมการ.....จำนวนกรรมการ.....
บทบาทหน้าที่.....

2.3 หน่วยงานท้องถิ่นที่มีบทบาทหน้าที่สำคัญในการพัฒนาหมู่บ้านแม่กำปอง ในส่วนที่มีความสัมพันธ์กับการสร้างศักยภาพการท่องเที่ยว (เช่น ป่าไม้ เกษตรตำบล พัฒนาชุมชน ททท. หน่วยงานเอกชน อื่น ๆ ฯลฯ)

ก. ชื่อหน่วยงาน..... สถานที่สาขาที่อยู่ใกล้ชุมชนหรือสำนักงาน
ประจำท้องถิ่น.....
กิจกรรมหรือโครงการ.....
จุดมุ่งหมาย.....

กิจกรรมที่มีส่วนส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ / ทรัพยากรสนับสนุน / ผู้รับผิดชอบ

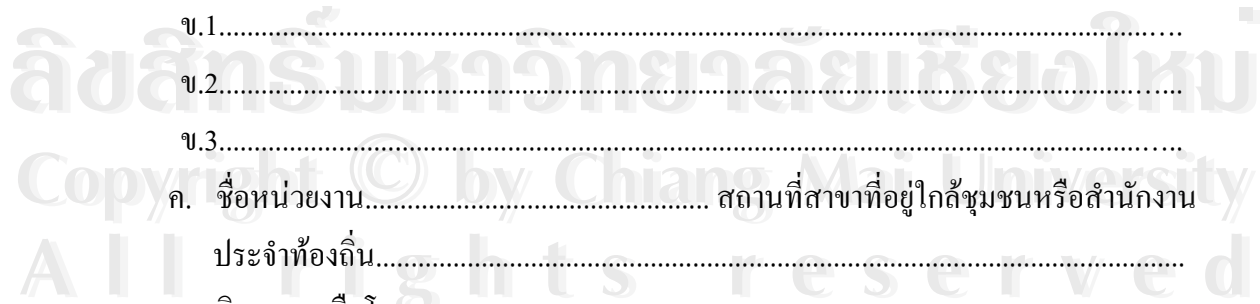
- ก.1.....
- ก.2.....
- ก.3.....

ข. ชื่อหน่วยงาน..... สถานที่สาขาที่อยู่ใกล้ชุมชนหรือสำนักงาน
ประจำท้องถิ่น.....
กิจกรรมหรือโครงการ.....
จุดมุ่งหมาย.....

กิจกรรมที่มีส่วนส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ / ทรัพยากรสนับสนุน / ผู้รับผิดชอบ

- ข.1.....
- ข.2.....
- ข.3.....

ค. ชื่อหน่วยงาน..... สถานที่สาขาที่อยู่ใกล้ชุมชนหรือสำนักงาน
ประจำท้องถิ่น.....
กิจกรรมหรือโครงการ.....
จุดมุ่งหมาย.....

กิจกรรมที่มีส่วนส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ / ทรัพยากรสนับสนุน / ผู้รับผิดชอบ

ค.1.....

ค.2.....

ค.3.....

ง. ชื่อหน่วยงาน..... สถานที่สาขาที่อยู่ใกล้ชุมชนหรือสำนักงาน

ประจำท้องถิ่น.....

กิจกรรมหรือโครงการ.....

จุดมุ่งหมาย.....

กิจกรรมที่มีส่วนส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ / ทรัพยากรสนับสนุน / ผู้รับผิดชอบ

ง.1.....

ง.2.....

ง.3.....

จ. ชื่อหน่วยงาน..... สถานที่สาขาที่อยู่ใกล้ชุมชนหรือสำนักงาน

ประจำท้องถิ่น.....

กิจกรรมหรือโครงการ.....

จุดมุ่งหมาย.....

กิจกรรมที่มีส่วนส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ / ทรัพยากรสนับสนุน / ผู้รับผิดชอบ

จ.1.....

จ.2.....

จ.3.....

ฉ. ชื่อหน่วยงาน..... สถานที่สาขาที่อยู่ใกล้ชุมชนหรือสำนักงาน

ประจำท้องถิ่น.....

กิจกรรมหรือโครงการ.....

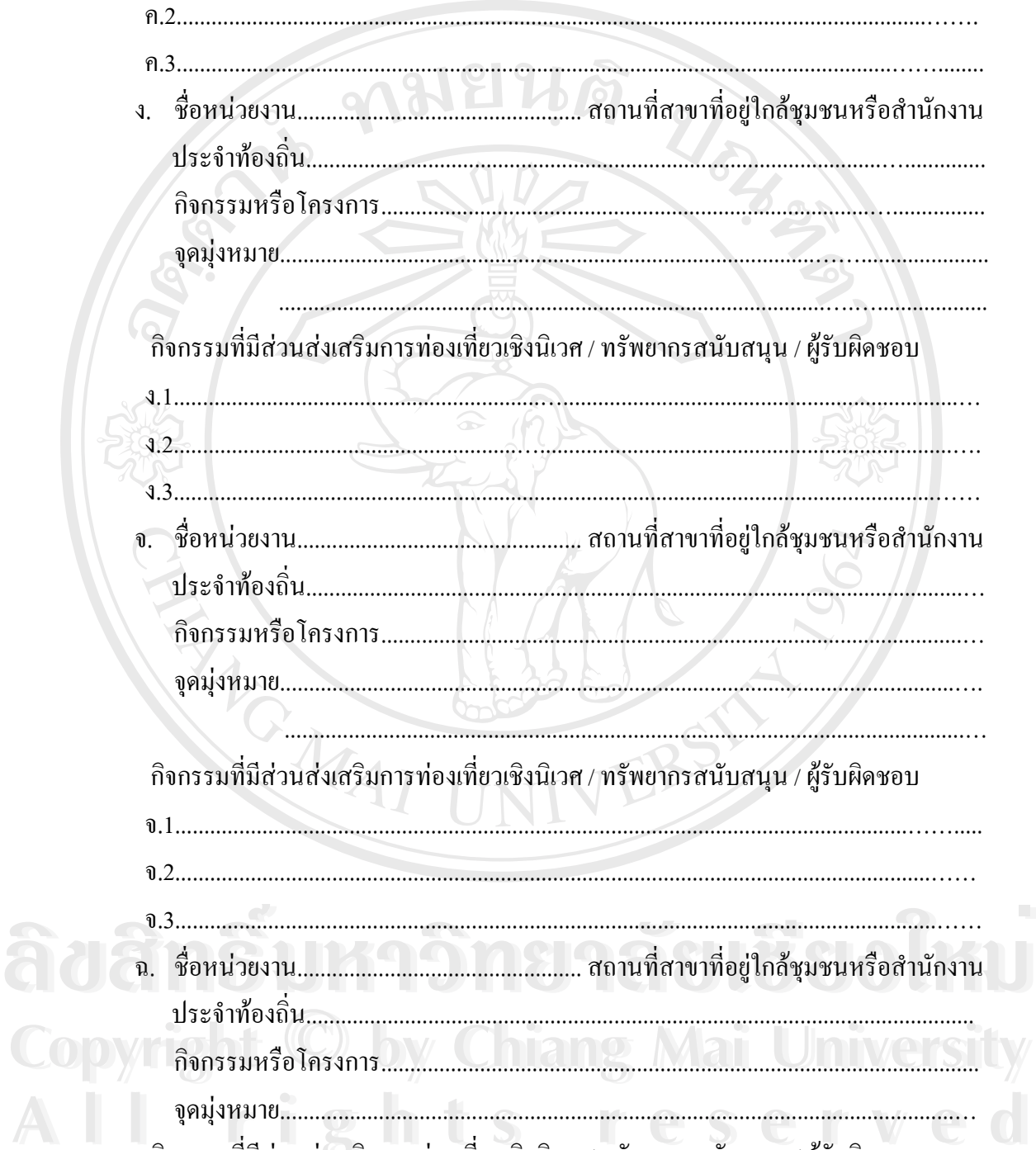
จุดมุ่งหมาย.....

กิจกรรมที่มีส่วนส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ / ทรัพยากรสนับสนุน / ผู้รับผิดชอบ

ฉ.1.....

ฉ.2.....

ฉ.3.....

หน่วยงานท้องถิ่นของรัฐ และเอกชนที่มีบทบาทในการสนับสนุนในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในชุมชนพอสังเขป เท่านั้น.....

ทรัพยากรหลักของชุมชน เช่นจำนวนพื้นที่ป่าไม้ โรงเรียน โรงไฟฟ้าพลังน้ำ และสาธารณสมบัติอื่น ๆ.....(ทำแผนที่ประกอบ).....

แผนงานพัฒนาหมู่บ้านต่าง ๆ และงบประมาณพัฒนา.....

.....(ให้เขียนด้านหลังแผ่นนี้ ระบุข้อด้วย)

3. ข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของหมู่บ้านแม่กำปอง

3.1 สภาพทางกายภาพ

3.1.1 ที่อยู่อาศัย

3.1.1.1 ที่อยู่อาศัยของชุมชนมีการสร้างบ้านเรือนทั่วไปเป็นอย่างไร.....

.....

.....

3.1.1.2 จำนวนบ้านพักที่คณะกรรมการชุมชนเห็นชอบให้รับนักท่องเที่ยวให้มาพัก จำนวนกี่หน่วยสามารถรองรับนักท่องเที่ยวเต็มที่อยู่อย่างมีคุณภาพจำนวนครั้งละเท่าใด.....(ใน 1 วัน) แจ่มแจ่มในแต่ละฤดู หรือช่วงเวลาใน 1 ปี มีขีดความสามารถรับได้กี่คนต่อวัน เนื่องจากเหตุผลใด

.....

.....

.....

3.1.1.3 คณะกรรมการที่ดูแลเรื่องการท่องเที่ยวมีหลักเกณฑ์การพิจารณาด้านกายภาพในการคัดเลือกบ้านพักที่เหมาะสมในการรับนักท่องเที่ยวได้ต้องมีคุณสมบัติอย่างไร

.....

.....

3.1.1.4 การสร้างที่พักเหมาะสมกับภูมิทัศน์ ความลาดเท เพื่อความปลอดภัยอย่างไร

.....

.....

.....

3.1.1.5 การจัดบ้านพักอยู่ใกล้ที่สาธารณะที่อาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทางกายภาพหรือไม่
อย่างไร (เช่นอยู่ใกล้บริเวณที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า หรือฤดูผสมพันธุ์ หรือวางไข่)

.....
.....

3.1.1.6 คณะกรรมการมีการกำหนดหลักเกณฑ์ การปลูกสร้าง อนุญาต และกำหนดพื้นที่ (Zoning)
อย่างไร.....

3.1.2 การเดินทาง (จากการสังเกต สัมภาษณ์ชาวบ้าน และนักท่องเที่ยว)

3.1.2.1 การเข้าถึงชุมชน และสถานที่ท่องเที่ยวแต่ละแห่ง เข้าถึงได้สะดวก และมีการจัดการอย่างไร
เข้าถึงที่อยู่อาศัยของชุมชน โดยวิธี.....ความเหมาะสม.....
เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ป่าเมี่ยง ป่าไม้ น้ำตก และคูสัตว์ หรืออื่นๆ มีการจัดการอย่างไร.....
(ให้จำแนกออกแต่ละแหล่ง หากมีหลักการแตกต่างกัน).....

.....
.....

3.1.2.2 มีระเบียบ กฎ ฝึ้งปฏิบัติสำหรับนักท่องเที่ยว ในการปฏิบัติ ในระหว่างเที่ยวในชุมชน และ
แหล่งท่องเที่ยวใน วัด ป่าอย่างไร (เช่น ไม่ส่งเสียงดัง ในขณะที่เดินในป่า ไม่เดินออกนอก
เส้นทาง และไม่เก็บของป่าออกมา เป็นต้น).....

.....
.....

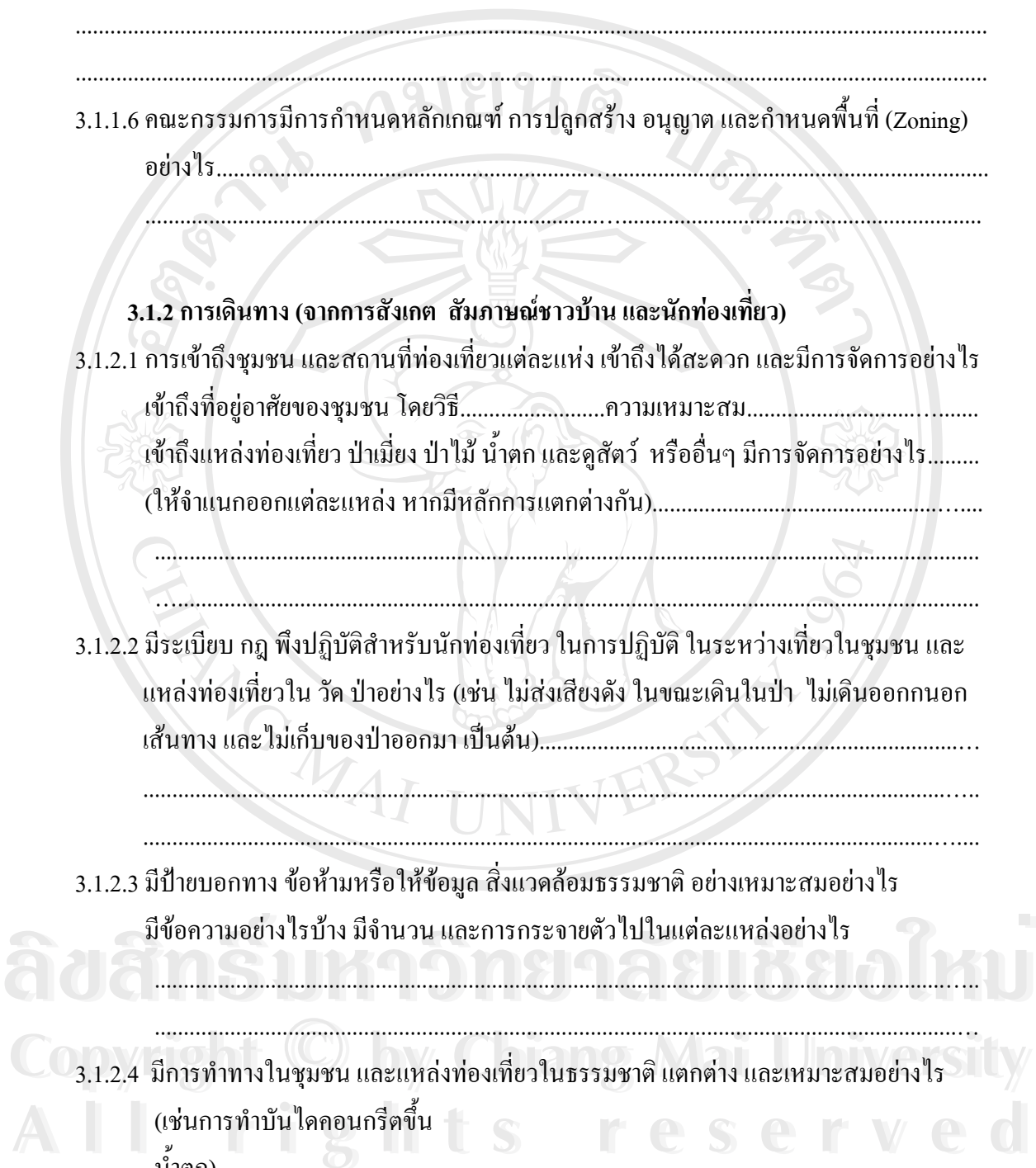
3.1.2.3 มีป้ายบอกทาง ข้อห้ามหรือให้ข้อมูล สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ อย่างเหมาะสมอย่างไร
มีข้อความอย่างไรบ้าง มีจำนวน และการกระจายตัวไปในแต่ละแหล่งอย่างไร

.....
.....

3.1.2.4 มีการทำทางในชุมชน และแหล่งท่องเที่ยวในธรรมชาติ แตกต่าง และเหมาะสมอย่างไร
(เช่นการทำบันไดคอนกรีตขึ้น
น้ำตก).....

.....
.....

3.1.2.5 มีความปลอดภัยอย่างไรในการเดินทางในแต่ละฤดู (โดยเฉพาะฤดูน้ำหลาก และด้าน
สวัสดิภาพ).....

3.1.3 แหล่งน้ำในเขตที่อยู่อาศัย (ผู้นำชุมชน)

3.1.3.1 ชุมชนมีแหล่งน้ำธรรมชาติอะไร.....ชื่ออะไร มีกี่แหล่ง มีขนาด /ความยาวเท่าใด .....
มีแหล่งต้นน้ำมาจากที่ใดอย่างไร.....

3.1.3.2 ชุมชนได้มีวิธีการนำน้ำมาใช้ในการบริโภคอุปโภคอย่างไร.....
เหมาะสมสำหรับอุปโภค บริโภคอย่างไร .....เหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยวหรือไม่.....

3.1.3.3 แหล่งน้ำในแต่ละแหล่ง มีคุณภาพน้ำ ทางกายภาพ และปริมาณน้ำในแต่ละแห่งเป็นอย่างไร
.....ในแต่ละฤดูมีการเปลี่ยนแปลงในด้านกายภาพ คุณภาพ และปริมาณอย่างไร

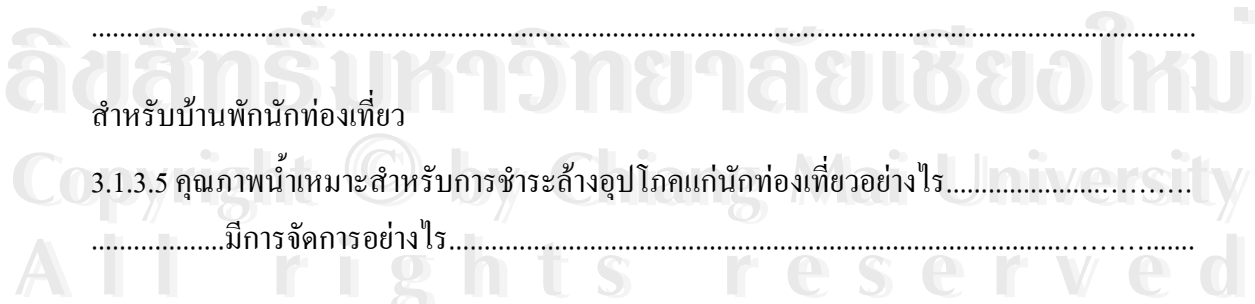
บริเวณใดจะมีการท่วม และเป็นอันตราย และแหล่งใดจะทำให้ขาดน้ำ มีสาเหตุจากอะไร

3.1.3.4 มีการทำให้น้ำเกิดการปนเปื้อน หรือทำให้เกิดปัญหาทางกายภาพของน้ำจากชุมชน
แม่กำปอง และจากชุมชนใกล้เคียงอย่างไร มีการตรวจสอบ และแก้ไขหรือไม่ อย่างไร

สำหรับบ้านพักนักท่องเที่ยว

3.1.3.5 คุณภาพน้ำเหมาะสำหรับการชำระล้างอุปโภคแก่นักท่องเที่ยวอย่างไร.....
.....มีการจัดการอย่างไร.....

3.1.3.6 มีปัญหาเรื่องการใช้น้ำ การแย่งใช้น้ำระหว่างชุมชนทั่วไป และบ้านพักนักท่องเที่ยวหรือไม่
อย่างไร ในฤดูใด หรือ มีปัญหาทุกฤดู.....

3.1.3.7 ปริมาณแหล่งน้ำในปัจจุบัน สามารถรองรับบ้านพักนักท่องเที่ยวได้กี่หน่วย หรือกี่หลัง ก็คน
ในแต่ละฤดู.....

ปัจจุบันมีปริมาณน้ำเพียงพอสำหรับบ้านพักนักท่องเที่ยวหรือไม่.....คาดว่าจะเพียงพอ
สำหรับจำนวนเท่าใด.....
หรือหากไม่เพียงพอ จะมีวิธีแก้ไขอย่างไร.....

3.1.4 การจัดการด้านขยะ/ส้วม

3.1.4.1 ชุมชนได้มีการจัดการขยะในภาพรวมอย่างไร.....มีระบบอย่างไร.....จำนวน
เครื่องมืออุปกรณ์หลัก

ความสะอาด หรือถูกสุขอนามัยอย่างไร.....
การออกแบบให้เหมาะสมกับสถานที่..... การกระจายตัว...มีความพอเพียงอย่างไร

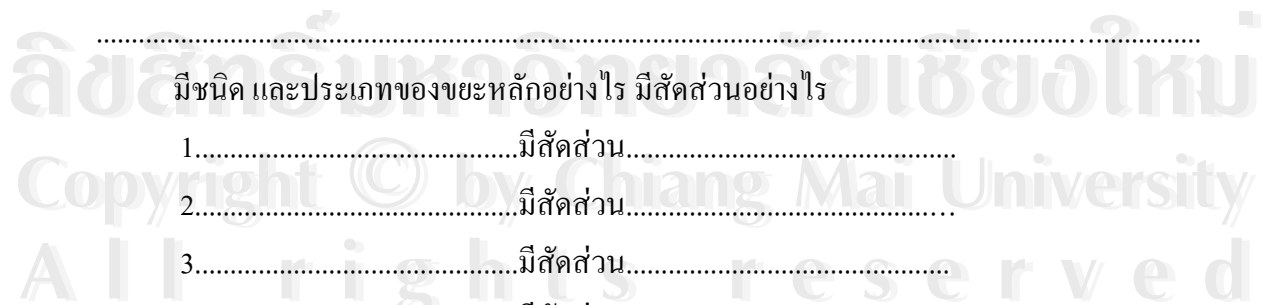
มีความสามารถในการกำจัดขยะได้ปริมาณเท่าใดต่อวัน

มีระยะเวลาในการเก็บเป็นอย่างไร.....
และเมื่อมีนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวในชุมชนจำนวนมากมีการจัดการขยะอย่างไร.....

มีชนิด และประเภทของขยะหลักอย่างไร มีสัดส่วนอย่างไร

- 1.....มีสัดส่วน.....
- 2.....มีสัดส่วน.....
- 3.....มีสัดส่วน.....
- 4.....มีสัดส่วน.....
- 5.....มีสัดส่วน.....

ขยะที่มาจากนักท่องเที่ยว ที่มีความแตกต่างกันอย่างไร.....
.....มีขยะประเภทใดเป็นจำนวนมาก.....

มีขยะประเภทใดบ้างที่เห็นว่าเป็นขยะอันตรายค่อนข้างมาก

เพราะเหตุผลใด.....

ถ้ามีได้มีวิธีกำจัดขยะนั้นอย่างไร

3.1.4.2 การจัดการเรื่องสิ่งแวดล้อม มีจำนวน .....การกระจายตัวตามแหล่งท่องเที่ยว.....
.....การออกแบบ และการจัดสร้าง ตำแหน่งเหมาะสมอย่างไร.....

3.1.4.3 ได้มีการทำสัมพันธภาพ สำหรับผู้สูงอายุ ผู้มีน้ำหนักตัวมาก ในที่พักอย่างเหมาะสมอย่างไร....
ควรมีหรือไม่ .....จำนวนเท่าใด.....(ปัจจุบันมีแต่ส้วมแบบพื้นบ้าน ซึ่งไม่สะดวกสำหรับผู้
สูงอายุ และผู้ที่มีน้ำหนักตัวมาก)

3.1.4.5 เมื่อมีส้วมเต็ม หรือมีการวางแผนการการกำจัดปฏิกูลในห้องส้วมอย่างไร.....

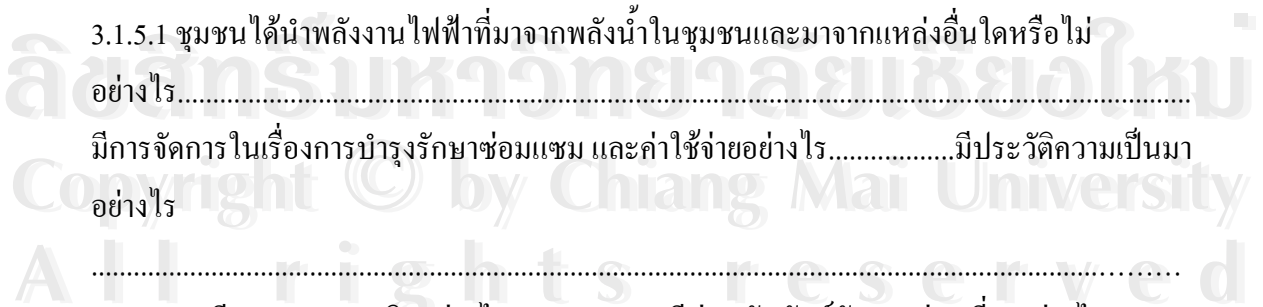
3.1.4.6 มีปัญหาเรื่องการจัดการขยะหรือปฏิกูลหรือไม่อย่างไร..... แก้ไขอย่างไร

3.1.5 ไฟฟ้า และแสงสว่าง

3.1.5.1 ชุมชนได้นำพลังงานไฟฟ้าที่มาจากพลังน้ำในชุมชนและมาจากแหล่งอื่นใดหรือไม่
อย่างไร.....

มีการจัดการในเรื่องการบำรุงรักษาซ่อมแซม และค่าใช้จ่ายอย่างไร.....มีประวัติความเป็นมา
อย่างไร

.....มีฐานะทางการเงินอย่างไร..... มีส่วนสัมพันธ์กับการท่องเที่ยวอย่างไร

3.1.5.2 มีการปัญหาเรื่อง พลังน้ำไม่พอ หรือไม่ มีปัญหาอย่างไร (ปรกติใช้สำหรับชุมชน โดยใช้กำลังไฟฟ้าเท่าใด และใช้สำหรับการท่องเที่ยวเท่าใด เพียงพอหรือไม่อย่างไร.....แก้ไขอย่างไร.....

มีความคิดที่จะใช้พลังงานแสงแดดหรือไม่ อย่างไร
.....
.....

หรือใช้พลังงานอื่นทดแทนอย่างไร.....
.....
.....

บริเวณบ้านพักใดที่ไม่สามารถรับบริการ ไฟฟ้า หรือขาดเป็นบางฤดู.....
.....

3.1.6 ความจัดระเบียบชุมชน (ผู้นำชุมชน และกรรมการ)

3.1.6.1 ได้มีการจัดระเบียบ กำหนดพื้นที่ ของชุมชนหรือไม่อย่างไร .....ให้ทำ (Resource mapping) สังกัดในภาพรวม และบรรยาย การจัดระเบียบชุมชน เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมอย่างไร.....ในเรื่องถนนในชุมชน ตำแหน่งการสร้างที่อยู่อาศัย ลูกค้าและทำลายสิ่งแวดล้อม และภูมิทัศน์อย่างไร

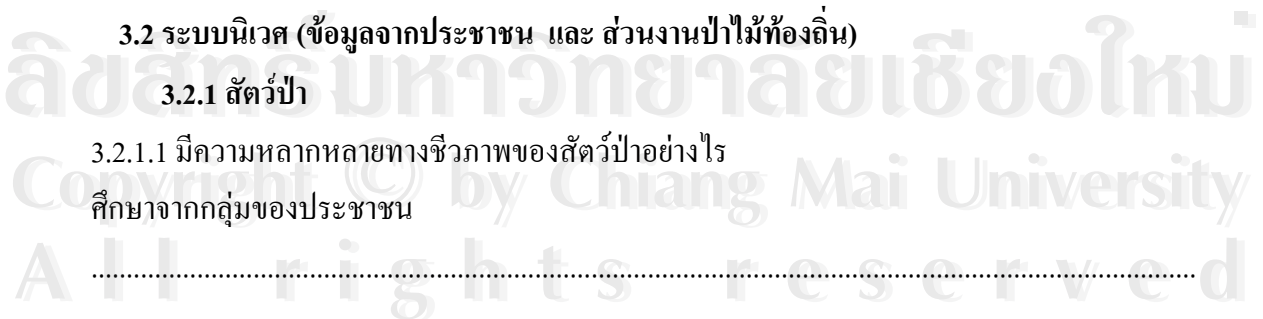
3.1.6.2 ชุมชนได้มีระเบียบ กฎเกณฑ์อย่างไร ในเรื่องการจัดระเบียบชุมชน.....
.....

3.2 ระบบนิเวศ (ข้อมูลจากประชาชน และ ส่วนงานป่าไม้ท้องถิ่น)

3.2.1 สัตว์ป่า

3.2.1.1 มีความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์ป่าอย่างไร
ศึกษาจากกลุ่มของประชาชน

เจ้าหน้าที่ป่าไม้
.....
.....

หรือผู้มีความรู้ความชำนาญพิเศษในพื้นที่นี้ (ระบุชื่อและคุณสมบัติ.....)

ข้อมูลความสัมพันธ์ของสัตว์บางชนิดที่ดำรงชีวิตพึ่งพาอาศัยกันกับสัตว์ต่างๆและหรือกับธรรมชาติ
แวดล้อมอย่างไร

3.2.1.2 มีสัตว์ประจำท้องถิ่น อะไรบ้าง .....

สัตว์ใดมีจำนวนมากที่สุด.....มีสัตว์สำคัญที่ชุมชน
สามารถบอกรายชื่อได้ มีอะไรบ้าง

.....มีสัตว์ที่หายาก หรือกำลังสูญ
พันธุ์ในพื้นที่ป่า หรือชุมชนหรือไม่.....หากมี มีจำนวนประมาณเท่าใดในแต่ละชนิด

.....มีคุณค่าทางการศึกษาเรียนรู้อย่างไร.....

3.2.1.3 มีสัตว์ชนิดใดบ้างหรือไม่ ที่ชุมชนให้ความสำคัญ และคิดที่จะอนุรักษ์เป็นพิเศษ.....
หากไม่มีในปัจจุบัน แต่หากคิดจะอนุรักษ์ จะอนุรักษ์สัตว์ชนิดใดบ้าง .....เพราะเหตุผลใด.....

3.2.1.4 มีปัญหาของการลักลอบจับสัตว์ป่า ทำลายสัตว์ป่าหรือปัญหาเกี่ยวกับเรื่องสัตว์ป่าอย่างไร
มีการแก้ไขอย่างไร.....มีแผน หรือแนวคิดอย่างไรในการแก้ไข

3.2.1.5 หากมีการท่องเที่ยวเพื่อชมสัตว์หายาก หรือพรรณไม้ในป่าที่อาจจะกระทบกระเทือนต่อสัตว์
ป่าที่สำคัญจะมีวิธีการป้องกันอย่างไร

3.2.2 พืชพรรณไม้

3.2.2.1 มีความหลากหลายทางชีวภาพของของพืชพรรณป่าและชุมชนอย่างไร .....

.....
.....

ศึกษาจากผู้ที่มีความชำนาญพิเศษ (ระบุชื่อ และคุณสมบัติ.....)

.....
.....

หาความสัมพันธ์ระหว่างพืชพรรณบางชนิดที่ดำรงชีวิตพึ่งพาอาศัยกันกับชีวิตอื่น และหรือกับ
ธรรมชาติแวดล้อมอย่างไร

.....
.....

3.2.2.2 มีพืชพรรณประจำท้องถิ่น อะไรบ้าง

.....
.....

พืชพรรณชนิดใดมีจำนวนมากที่สุด

.....
.....

มีพรรณไม้ที่สำคัญที่ชุมชนสามารถบอกรายชื่อได้ มีอะไรบ้าง

.....
.....

3.2.2.3 มีพืชพรรณที่หายาก หรือกำลังสูญพันธุ์ในพื้นที่ป่า หรือชุมชนหรือไม่ หากมี มีจำนวน
ประมาณเท่าใดในแต่ละชนิด

.....
.....

(ให้ศึกษาต่อในเรื่องคุณค่าทางการศึกษาเรียนรู้ ในข้อใหญ่ต่อไป)

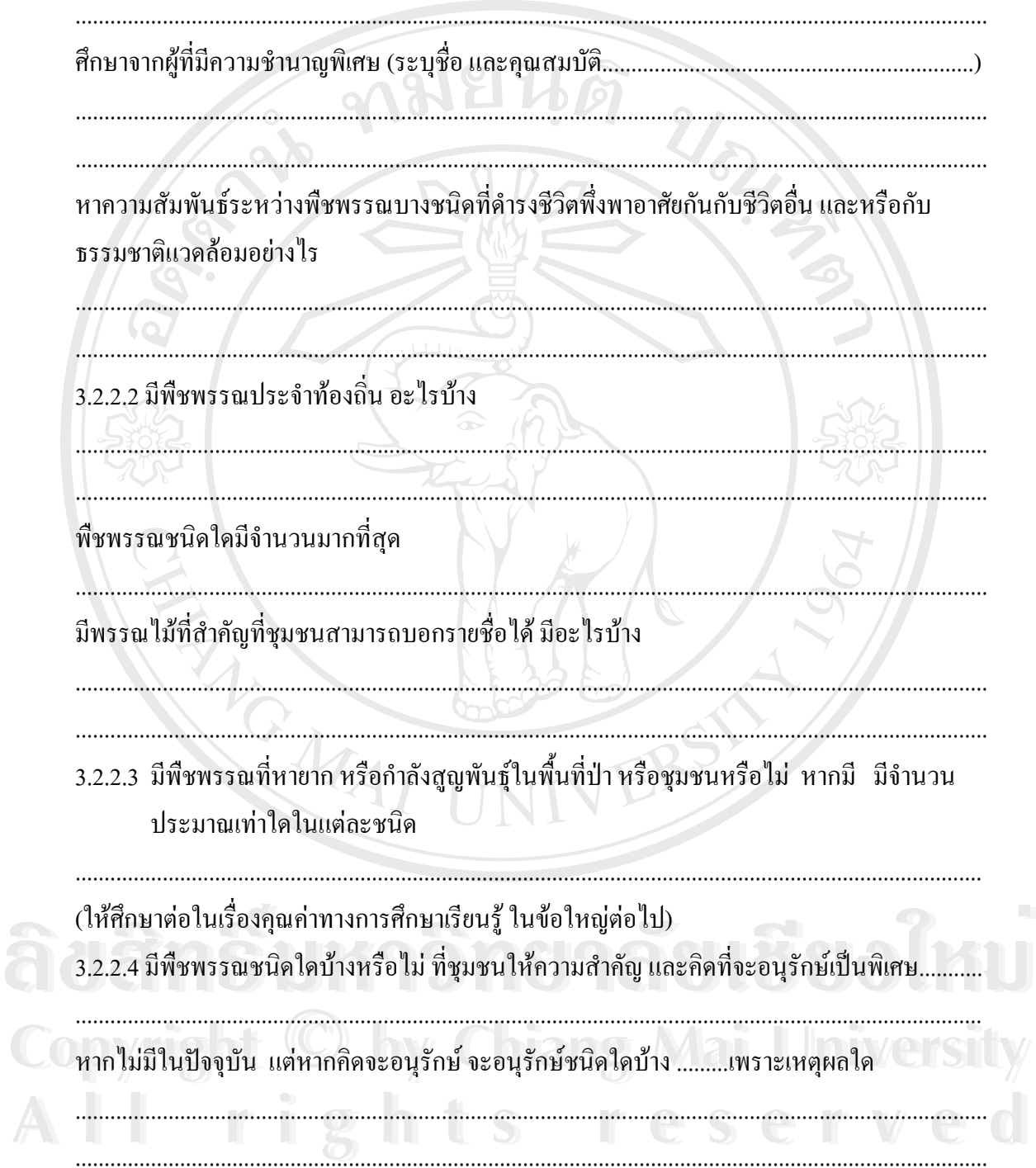
3.2.2.4 มีพืชพรรณชนิดใดบ้างหรือไม่ ที่ชุมชนให้ความสำคัญ และคิดที่จะอนุรักษ์เป็นพิเศษ.....

.....
.....

หากไม่มีในปัจจุบัน แต่หากคิดจะอนุรักษ์ จะอนุรักษ์ชนิดใดบ้าง .....เพราะเหตุผลใด

3.2.2.5 มีปัญหาของการลักลอบทำลายพรรณไม้ หรือปัญหาเกี่ยวกับเรื่องป่าไม้อย่างไร.....

.....
.....

.....
.....

3.2.2.6 การท่องเที่ยวในชุมชนมีส่วนทำลายธรรมชาติหรือไม่หรือไม่ว่างไร และจะมีการป้องกันแก้ไข
อย่างไร

.....
.....

3.2.3 น้ำในระบบนิเวศป่า (ถามชาวบ้าน)

3.2.3.1 แหล่งน้ำในระบบนิเวศชุมชนมีกี่แหล่ง.....มีชื่อเรียกอย่างไร.....มีขนาดปริมาณ
ความยาวอย่างไร.....

.....
.....

มีคุณภาพน้ำด้านสาธารณสุขอย่างไร

.....
.....

(ให้ตรวจสอบกับอนามัยตำบล ศูนย์วิจัยน้ำมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ในเรื่องคุณภาพน้ำ)

3.2.3.2 มีแหล่งน้ำมาจากใดมีความสำคัญต่อระบบนิเวศชุมชนอย่างไร (ให้อธิบายแต่ละแหล่ง)

.....
.....

3.2.3.3 มีสัตว์น้ำใดบ้างที่เป็นตัวบ่งชี้คุณภาพน้ำได้และอย่างไร (ตามความคิดชาวบ้าน)

.....
.....

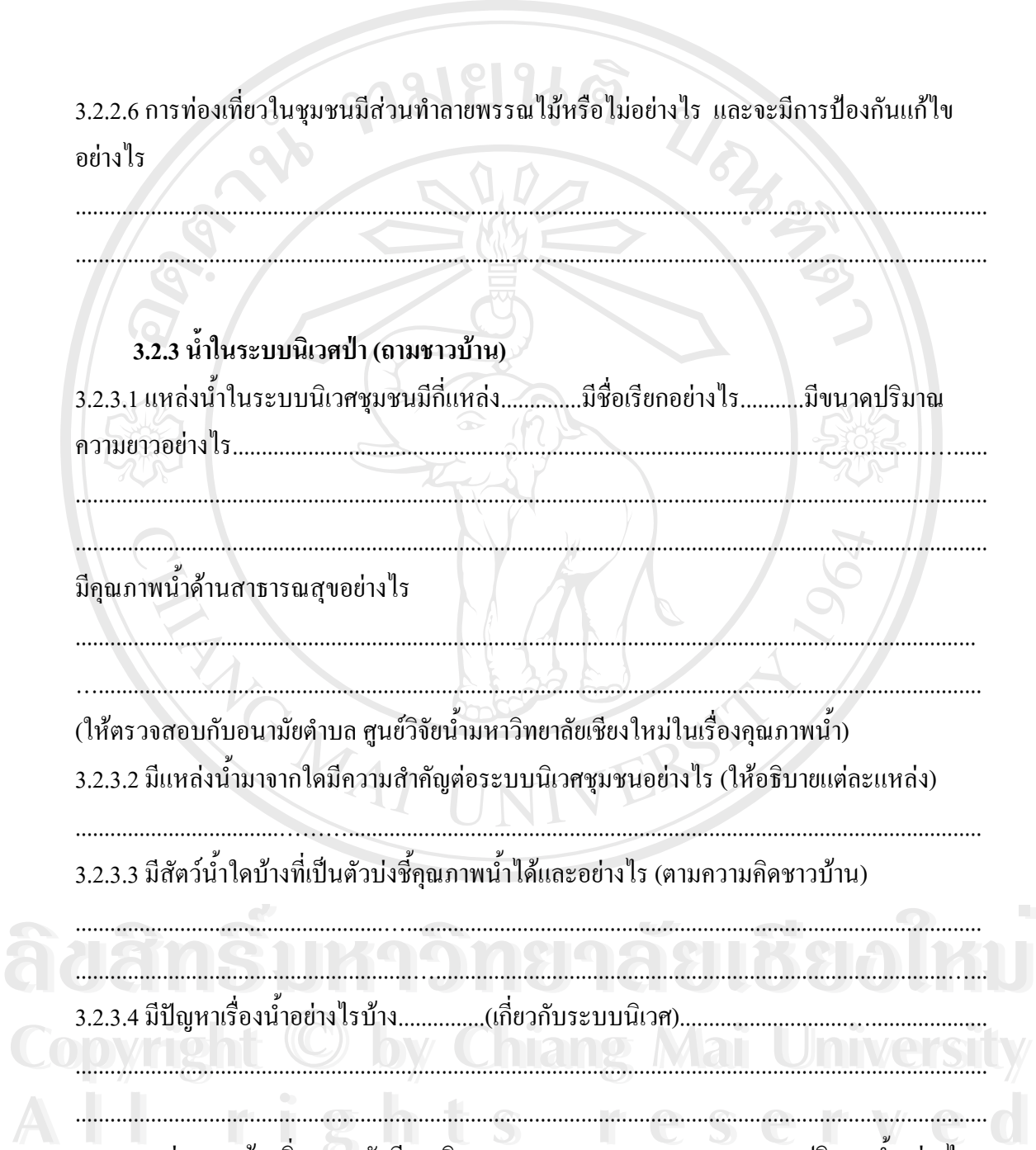
3.2.3.4 มีปัญหาเรื่องน้ำอย่างไรบ้าง.....(เกี่ยวกับระบบนิเวศ).....

.....
.....

3.2.3.5 หน่วยงานท้องถิ่นของรัฐมีการติดตาม ควบคุมตรวจสอบคุณภาพ และปริมาณน้ำอย่างไร ..

.....
.....

.....
.....

3.2.3.6 ชุมชนมีมาตรการในเรื่องการจัดการน้ำ ธรรมชาติอย่างไร.....

.....
.....
.....

3.2.4 ดิน

3.2.4.1 ลักษณะทางกายภาพของดินมีลักษณะอย่างไร..... แบ่งเป็นกี่ประเภท.....

.....
.....
ระบุและจำแนกว่าพื้นที่ในชุมชนแต่ละแห่งมีลักษณะของดินเป็นอย่างไร.....

3.2.4.2 ปัญหาการที่ดินถูกทำลาย หรือเสียหาย มีสาเหตุอย่างไรบ้าง

.....
.....
.....

.....3.2.4.3 มีกฎระเบียบทั้งของรัฐ และชุมชนเกี่ยวกับการควบคุม แก้ไขปัญหาเรื่องดินอย่างไร..... (โดยเฉพาะการพังทลายของดิน และคุณภาพดิน).....

.....
.....
.....

3.2.4.4 มีลักษณะการถือครองที่ดินอย่างไร ประเภทใดบ้าง (ถามผู้ใหญ่บ้าน)

.....
.....
.....

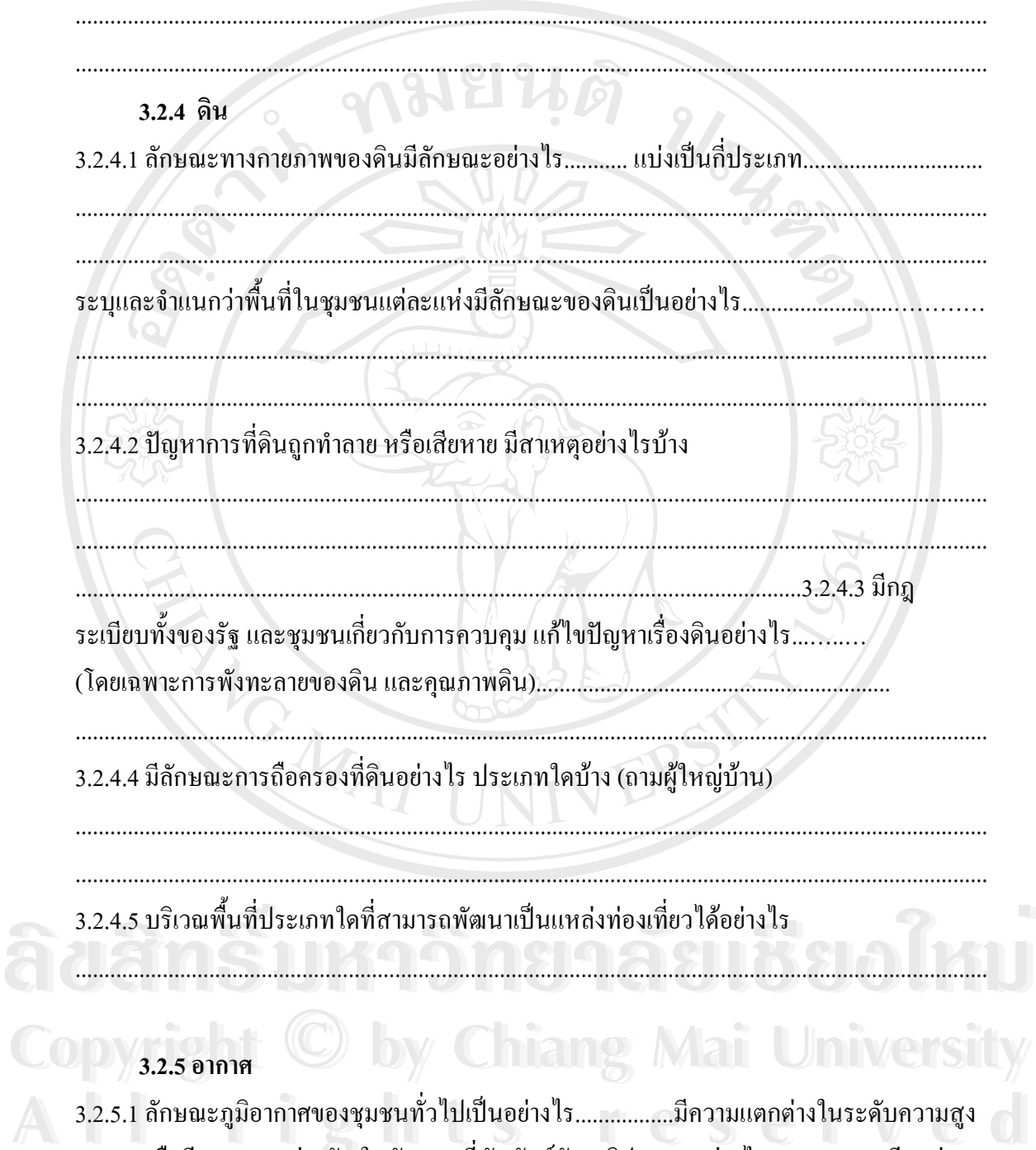
3.2.4.5 บริเวณพื้นที่ประเภทใดที่สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างไร

.....
.....
.....

3.2.5 อากาศ

3.2.5.1 ลักษณะภูมิอากาศของชุมชนทั่วไปเป็นอย่างไร.....มีความแตกต่างในระดับความสูง หรือมีความแตกต่างกัน ในลักษณะที่สัมพันธ์กับ ภูมิประเทศอย่างไร.....และมีผลต่อ ลักษณะคุณภาพอากาศอย่างไร

.....
.....
.....

3.2.5.2 คุณภาพอากาศโดยทั่วไปเป็นอย่างไร.....มีปัญหา.....แนวทางแก้ไขอย่างไร.....

.....

3.2.6 มาตรการทางสิ่งแวดล้อมทางนิเวศวิทยา

ชุมชนมีมาตรการ หรือกฎระเบียบในภาพรวม เกี่ยวกับเรื่อง การปกป้องคุ้มครองสภาพนิเวศ และสิ่งประปรายในชุมชนในภาพรวม (ทั้งในชุมชน และพื้นที่ป่าชุมชนอย่างไร).....

.....

.....

3.4 ด้านเศรษฐกิจ

3.4.1 การลงทุน

3.4.1.1 มีการลงทุนในการใช้ทรัพยากร และงบประมาณจากชุมชนอย่างไร เป็นจำนวนเงิน ใดในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

.....

.....

3.4.1.2 มีการลงทุนในด้านทรัพยากร และงบประมาณอย่างไร จากหน่วยงานของรัฐ และเอกชน (ให้จำแนกเป็นหน่วยงาน และชี้แจง)

.....

.....

3.4.2 ได้มีการใช้เทคโนโลยี วิธีการหลักใด ๆ บ้างในการจัดการการท่องเที่ยวชุมชน ได้มี วิธีการสืบทอด ให้ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีนั้นอย่างไร

.....

.....

3.4.3 มีการวิเคราะห์ต้นทุน และรายรับต่อหน่วยอย่างไรในเรื่องต่าง ๆ เช่น บ้านพัก การนำ การเดินป่า การจัดหาอาหาร การให้บรรยายของมัคคุเทศก์และผู้นำ ฯลฯ.....การบริจาค

.....

.....

3.4.4 ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวต่อคน มีการประเมินอย่างไร เป็นจำนวนเงินเท่าใดต่อ 1 วัน มีการแจกแจงในรายการค่าใช้จ่ายอะไรบ้าง.....

3.4.5 ชาวบ้านได้รับประโยชน์ในแง่เศรษฐกิจชุมชน และบุคคลอย่างไร.....

3.4.6 มีผลกระทบด้านลบใดบ้างในแง่เศรษฐกิจชุมชน มีกลุ่มใดเสียผลประโยชน์บ้าง .....

3.5 การปกครอง และการจัดการท้องถิ่น (คณะกรรมการของชุมชน)

3.5.1 คณะกรรมการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีบทบาท หน้าที่ และ
สมาชิกภาพอย่างไร มีจำนวนเท่าใด

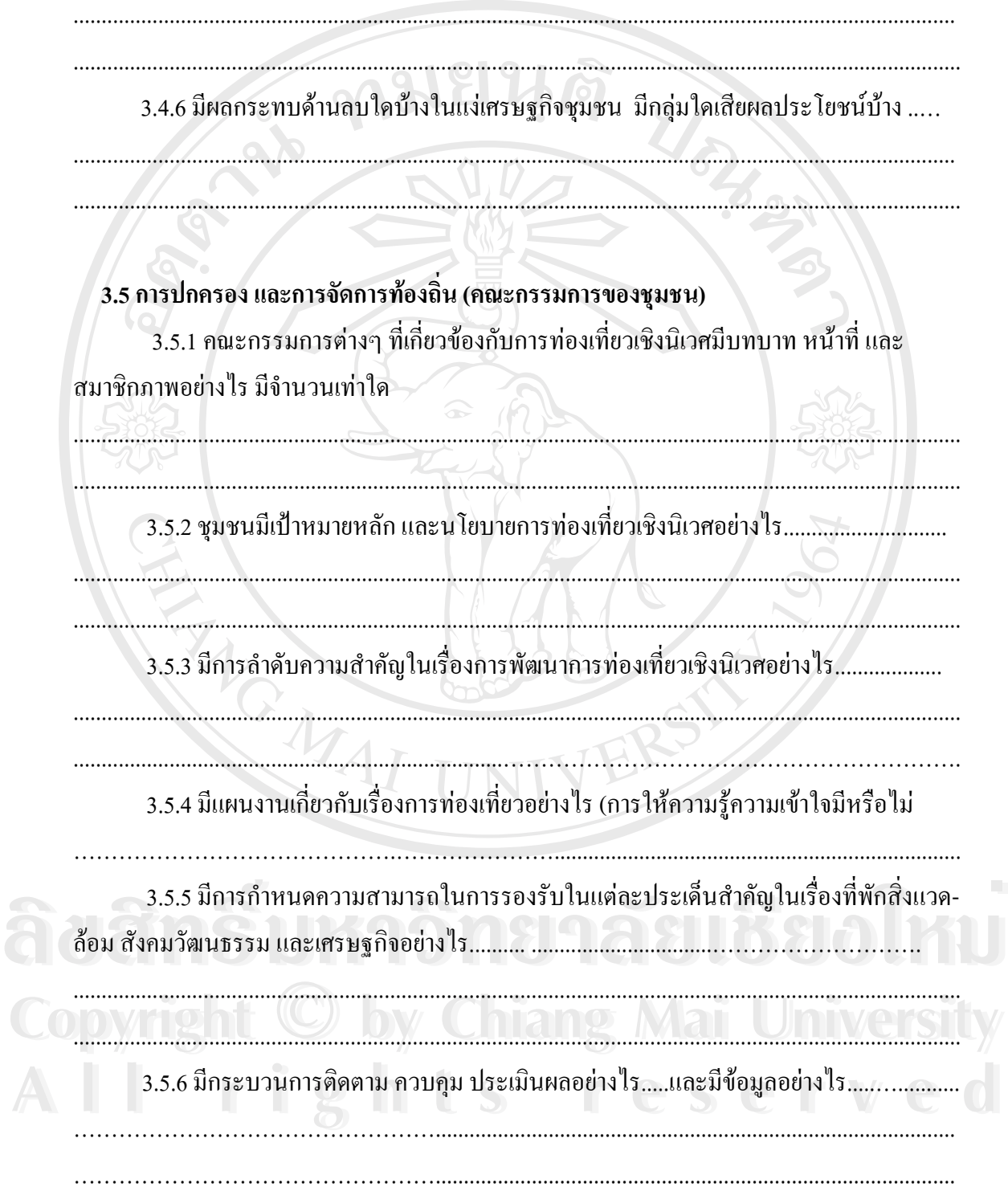
3.5.2 ชุมชนมีเป้าหมายหลัก และนโยบายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างไร.....

3.5.3 มีการลำดับความสำคัญในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างไร.....

3.5.4 มีแผนงานเกี่ยวกับเรื่องการท่องเที่ยวอย่างไร (การให้ความรู้ความเข้าใจมีหรือไม่

3.5.5 มีการกำหนดความสามารถในการรองรับในแต่ละประเด็นสำคัญในเรื่องที่พาสังแวด-
ล้อม สังคมวัฒนธรรม และเศรษฐกิจอย่างไร.....

3.5.6 มีกระบวนการติดตาม ควบคุม ประเมินผลอย่างไร.....และมีข้อมูลอย่างไร.....

3.5.7 ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างไร ในระดับและรูปแบบอย่างไร

.....

.....

3.5.8 มีหน่วยงานประสานงาน และสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอะไรบ้าน มีบทบาท
อะไร.....(ให้ศึกษาละเอียดมีเอกสารและข้อมูลแนบ)

.....

3.5.9 มีแนวทาง และแผนงานเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างไรในอนาคต ในการพัฒนา
และแก้ไขปัญหาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในชุมชน

.....

.....

สอบถามนักท่องเที่ยว

วันที่..... ผู้เก็บข้อมูล.....

ชื่อนักท่องเที่ยว..... เพศ..... มาจากประเทศ.....

เมือง..... รัฐ..... อาชีพ..... อายุ.....

(เรื่องอายุ ควรประมาณ ใช้การสังเกต)

3.1 ประสพการณ์ และทัศนคติของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในหมู่บ้านแม่กำปอง

3.1.1 นักท่องเที่ยวได้มีประสพการณ์ ความเข้าใจ และทัศนคติอย่างไรเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

.....
 .....
 .....

..

3.1.2 นักท่องเที่ยวมีเป้าหมายและความคาดหวังว่าจะได้อะไรจากการท่องเที่ยว

.....

3.1.3 ความคิดเห็นในเรื่องปริมาณนักท่องเที่ยวที่เข้ามา ทำให้เกิดปัญหาต่อชุมชนหรือไม่อย่างไร

.....
 .....
 .....

3.1.4 ทัศนคติต่ออัยาศัยของชาวบ้าน นักท่องเที่ยวได้รับการต้อนรับ หรือได้รับการยอมรับจากชุมชนอย่างไร

.....
 .....
 .....

3.1.5 กิจกรรมการจัดการท่องเที่ยว มีจุดเด่นที่น่าสนใจอย่างไร (ถามเมื่อสัมผัสกิจกรรมแล้ว)

การบริการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในชุมชนเป็นอย่างไร .....มีความ
พึงพอใจในการบริการ
อย่างไร.....
.....
.....

3.1.6 มีความคิดเห็นในการเสนอแนะปรับปรุง

อย่างไร.....
.....
.....

ทัศนคติผู้ที่มาท่องเที่ยวต่อการมาท่องเที่ยวในหมู่บ้านแม่กำปอง

กลุ่มนักท่องเที่ยว	ประเด็นที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	มีความ พึง พอใจ มาก	มีความ พึง พอใจ ปาน กลาง	รู้สึก เฉย/ ไม่แสดง ความ คิดเห็น	มีความ ไม่พึง พอใจ
1. นักท่องเที่ยว ต่างชาติ	1.ก การเที่ยวชมธรรมชาติ/ป่าไม้/ น้ำตก 1.ข วิถีชีวิต/ศิลปะ/อาชีพทำเหมืองและ อาชีพเสริม 1.ค กิจกรรมแสดงทางวัฒนธรรม 1.ง การพักอยู่อาศัยในชุมชน 1.จ อัยาศัยของชาวบ้าน				
2. นักท่องเที่ยว ไทย 2.1 กลุ่มที่ติดต่อ เข้ามาเที่ยวและ	1.ก การเที่ยวชมธรรมชาติ/ป่าไม้/ น้ำตก				

ให้ชุมชนนำ เที่ยว/พักใน ชุมชน	1.ข วิธีชีวิต/ศิลปะ/อาชีพทำเหมืองและ อาชีพเสริม 1.ค กิจกรรมแสดงทางวัฒนธรรม 1.ง การพักอยู่อาศัยในชุมชน 1.จ อัยาศัยของชาวบ้าน				
2.2 กลุ่มที่มาเที่ยว เองและไม่มีผู้นำ เที่ยวจากชุมชน/ ไม่พักในชุมชน	1.ก การเที่ยวชมธรรมชาติ/ป่าไม้/ น้ำตก 1.ข วิธีชีวิต/ศิลปะ/อาชีพทำเหมืองและ อาชีพเสริม 1.ค กิจกรรมแสดงทางวัฒนธรรม 1.ง การพักอยู่อาศัยในชุมชน 1.จ อัยาศัยของชาวบ้าน				

หน่วยงานกรมป่าไม้และผู้มีความรู้เฉพาะเรื่องป่าไม้สัตว์ป่าพรรณพืช

ชื่อผู้เก็บข้อมูล.....วันที่.....

ชื่อผู้ให้ข้อมูล.....เพศ.....หน้าที่/บทบาท.....

อาชีพ.....หน่วยงาน.....

3.2 ระบบนิเวศ (ข้อมูลจากประชาชน และ ส่วนงานป่าไม้ท้องถิ่น)

3.2.1 สัตว์ป่า

3.2.1.1 มีความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์ป่าอย่างไร

ศึกษาจากกลุ่มของประชาชน

.....
.....
.....

ข้อมูลความสัมพันธ์ของสัตว์บางชนิดที่ดำรงชีวิตพึ่งพาอาศัยกันกับสัตว์ต่างๆ และหรือกับ
ธรรมชาติแวดล้อมอย่างไร

.....
.....
.....

3.2.1.2 มีสัตว์ประจำท้องถิ่น อะไรบ้าง

.....
.....
..... สัตว์ใดมีจำนวนมากที่สุด

..... มีสัตว์สำคัญที่
ชุมชน สามารถบอกรายชื่อได้ มีอะไรบ้าง

..... มีสัตว์ที่หายาก หรือกำลังสูญพันธุ์ในพื้นที่ป่า
หรือชุมชนหรือไม่..... หากมี มีจำนวนประมาณเท่าใดในแต่ละชนิด

..... มีคุณค่าทางการศึกษาเรียนรู้หรือไม่
..... มีคุณค่าทางการศึกษาเรียนรู้หรือไม่

3.2.1.3 มีสัตว์ชนิดใดบ้างหรือไม่ ที่ชุมชนให้ความสำคัญ และคิดที่จะอนุรักษ์เป็นพิเศษ

.....
หากไม่มีในปัจจุบัน แต่หากคิดจะอนุรักษ์ จะอนุรักษ์สัตว์ชนิดใดบ้าง .....เพราะเหตุผลใด
.....
.....
.....

3.2.1.4 มีปัญหาของการลักลอบจับสัตว์ป่า ทำลายสัตว์ป่าหรือปัญหาเกี่ยวกับเรื่องสัตว์ป่า
อย่างไร

มีการแก้ไขอย่างไร มีแผนหรือแนวคิดอย่างไรในการแก้ไข

.....
.....

3.2.1.5 หากมีการท่องเที่ยวเพื่อชมสัตว์หายาก หรือพรรณไม้ในป่าที่อาจจะกระทบกระเทือนต่อ
สัตว์ป่าที่สำคัญจะมีวิธีการป้องกันอย่างไร

.....

.....
.....

3.2.2 พืชพรรณไม้

3.2.2.1 มีความหลากหลายทางชีวภาพของพืชพรรณป่าและชุมชนอย่างไร

.....
.....
.....
.....

หาความสัมพันธ์ระหว่างพืชพรรณบางชนิดที่ดำรงชีวิตพึ่งพาอาศัยกันกับชีวิตอื่น และหรือกับ
ธรรมชาติแวดล้อมอย่างไร

.....
.....
.....

3.2.2.2 มีพืชพรรณประจำท้องถิ่น อะไรบ้าง

.....
.....
.....

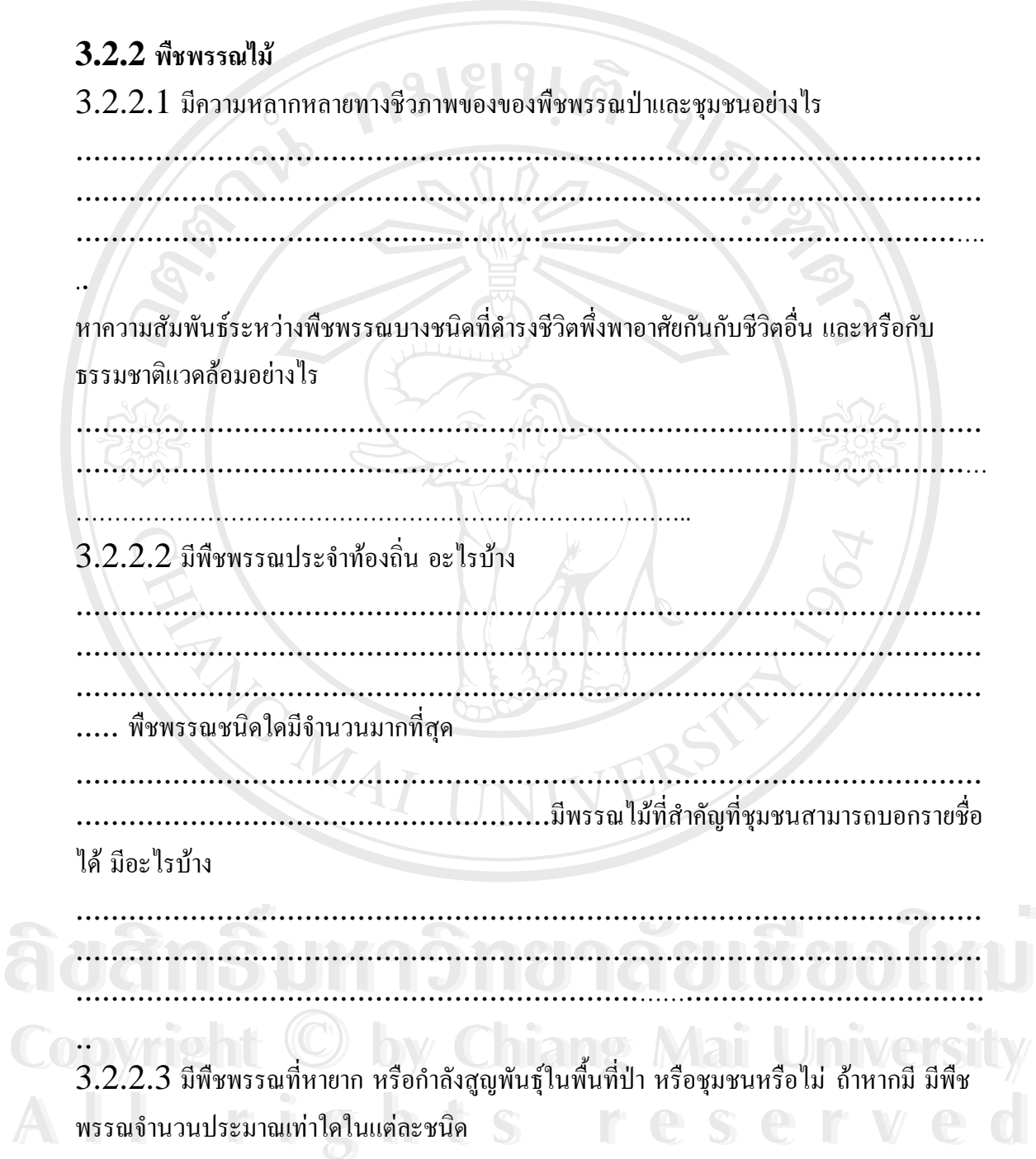
..... พืชพรรณชนิดใดมีจำนวนมากที่สุด

.....
..... มีพรรณไม้ที่สำคัญที่ชุมชนสามารถบอกรายชื่อ
ได้ มีอะไรบ้าง

.....
.....
.....

**3.2.2.3 มีพืชพรรณที่หายาก หรือกำลังสูญพันธุ์ในพื้นที่ป่า หรือชุมชนหรือไม่ ถ้าหากมี มีพืช
พรรณจำนวนประมาณเท่าใดในแต่ละชนิด**

.....
..... (ให้ศึกษาต่อในเรื่องคุณค่าทางการศึกษาเรียนรู้ ในข้อใหญ่
ต่อไป)

3.2.2.4 มีพืชพรรณชนิดใดบ้างหรือไม่ ที่ชุมชนให้ความสำคัญ และคิดที่จะอนุรักษ์เป็นพิเศษ

.....
.....

หากไม่มีในปัจจุบัน แต่หากคิดจะอนุรักษ์ จะอนุรักษ์ชนิดใดบ้าง .....เพราะเหตุผลใด

.....
.....
.....

3.2.2.5 มีปัญหาของการลักลอบทำลายพรรณไม้ หรือปัญหาเกี่ยวกับเรื่องป่าไม้อย่างไร

.....

มีการแก้ไขอย่างไร.....มีแผน หรือแนวคิดอย่างไรในการแก้ไขในอนาคต

.....

3.2.2.6 การท่องเที่ยวในชุมชนมีส่วนทำลายพรรณไม้หรือไม่อย่างไร และจะมีการป้องกันแก้ไขอย่างไร

.....
.....
.....

3.2.3 น้ำในระบบนิเวศป่า (ถามชาวบ้าน)

3.2.3.1 แหล่งน้ำในระบบนิเวศชุมชนมีกี่แหล่ง.....มีชื่อเรียกอย่างไร.....มีขนาดปริมาณ

ความยาวอย่างไร

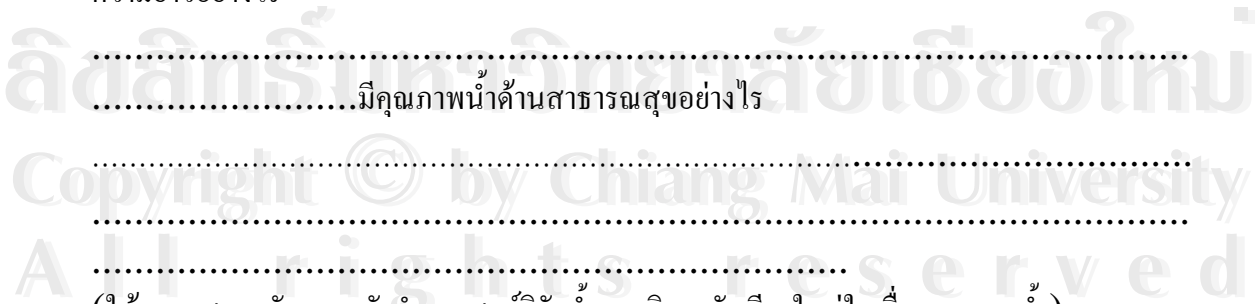
.....
.....มีคุณภาพน้ำด้านสาธารณสุขอย่างไร

.....
.....

(ให้ตรวจสอบ กับ อนามัยตำบล ศูนย์วิจัยน้ำมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ในเรื่องคุณภาพน้ำ)

3.2.3.2 มีแหล่งน้ำมาจากใด.....มีความสำคัญต่อระบบนิเวศชุมชนอย่างไร(ให้อธิบายแต่ละแหล่ง)

.....

3.2.3.3 มีส้วมน้ำใดบ้างที่เป็นตัวบ่งชี้คุณภาพน้ำได้และอย่างไร (ตามความคิดชาวบ้าน)

.....
.....
.....

3.2.3.4 มีปัญหาเรื่องน้ำอย่างไรบ้าง.....(เกี่ยวกับระบบนิเวศ)

.....
.....
.....

3.2.3.5 หน่วยงานท้องถิ่นของรัฐมีการติดตาม ควบคุมตรวจสอบคุณภาพและปริมาณน้ำ
อย่างไร

.....
.....
.....

3.2.3.6 ชุมชนมีมาตรการในเรื่องการจัดการน้ำธรรมชาติอย่างไร

.....
.....

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ภาคผนวก ซ

แผนพัฒนาตำบล

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ชื่อ-สกุล

นรินทร์ บุญเนตร

วัน เดือน ปีเกิด

1 มิถุนายน 2494

ที่อยู่ตามภูมิลำเนา

146 หมู่ที่ 5 ตำบลสันพระเนตร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

50210 โทร.053-491309, 490144

ประวัติการศึกษา

2513

มัธยมศึกษาตอนต้นจาก โรงเรียนปิ่นสร้อยแยลส์วิทยาลัย

2515

อุดมศึกษา ประกาศนียบัตรการศึกษาชั้นสูง วิทยาลัยครู เชียงใหม่

2518

ปริญญาตรี BSE University of Manila

ลิขสิทธิ์ในหนังสือพิมพ์
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

